

312/20

వ్రతి దిన మువ్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

వంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 5-వ తేది మంగళవారము } No. 257
Vol. 16 } శ్రీ విభవనాథుని సంవత్సర పుష్యమాస బహుళ ఏకాదశి } సంచిక ౨౫౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత

పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేంకోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, ముఖ్యముల రకములను ముట్టరు.

5148

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

స్వర్ణవంగం - తు 1 కి రూ 5

ఇది సవాలుమేహములకు చక్కనిరుండు. శీర్షించినది యా, ప్రసించుచున్న సెగబాద్యములకు (గజేరియా) స్త్రీలకు మువ్వాధులకు (బట్టలబిడుపు, లాకోరియా) వహ్నిముగ్ధము ఇకొజ్జనులు అవసరములేను. మేహవాత కీళ్లనొప్పులు, మేహములను పుట్టిన నోటిపూత, వాంతి ఆకుచి, విర్యవృద్ధి, విర్యదౌర్బల్యమును పోగొట్టును. కుక్కము, వృద్ధులకును. సంభోగ కీర్తిని పుట్టించును.

అభ్రక భస్మము - తు 1 రూ 4 లు

ఆరిమాత్రము, శేడి, దగ్గు, తయక, మూత్రమందు చక్కెరపడుటకు, శరీరము తెలుపుదారియందుంటుల నివర్తి చేయుటలో జీవధరాజము. నెం 122-2

చరకాశ్రమము, నూజివీడు (కృష్ణ)

ఆంధ్ర జాతక తత్వము

నూత్రములు 1, 2 భాగములు ఇది మహాదేవ దైవజ్ఞులచే సంస్కృతభాషలో 80, 40 ప్రాచీన జ్యోతిష గ్రంథములయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయములను సమీకరణముచేసి నూత్ర పూర్వకముగా రచింపబడినది. సుమారు 2000 నూత్రములు గలవు. ఆనూత్రములన్నియు తెలుగుభాషలో ప్రతిమాత్రమునకు తెలుగు ఆర్థము వాసి ప్రకటించితిమి. ఒక్కొక్కభాగమును రూ 1-కి-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం.
3242-4 శాంతిపాపంట్ల, గోవావారిపేట.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకినందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను వెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములున్న ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

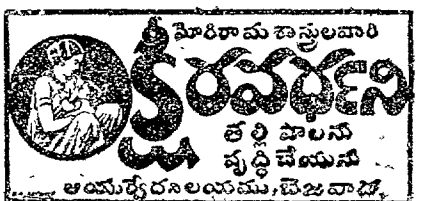
శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల, తపాలుపేట్ట నెం 212 రు, చెన్నపురి

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—

నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండు కో.,

556, రెసిడెన్సీబాడ, హైదరాబాదు, దక్కన్.

3814

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం. ఫిబ్రవరి 5-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

వివిధములు	కరువు	తేదీ	1929	1928
మొక్కజొన్న	క	42	18 00	18 80
సెల్లూరి	క	18	80	14 80
ధిల్లి	క	15	80	17 80
కాసులు	ర.	164	జన 1-కి	11 00
మొక్కజొన్న	క	21	00	24 00

2. ధాన్యమువస్తువులు

కందుల జన 1-కి	ర	205	16 00	17 00
సెల్లూరి	క	15	00	17 00
ధిల్లి	క	16	00	17 80
మొక్కజొన్న	క	15	80	17 80
కందుల	క	195	10 80	11 80

3. నూనెవస్తువులు

మొక్కజొన్న కా 1-కి	145 00	150 00
సెల్లూరి కా 1-కి	14 00	21 00
ధిల్లి కా 1-కి	47 00	48-00
మొక్కజొన్న కా 1-కి	110	మొక్కజొన్న 100
అందుకా 1-కి	104 00	107 00

4. చిల్లరవస్తువులు

చామకామ కా 1-కి	101 00	108 00
మొక్కజొన్న	65 00	70 00
మొక్కజొన్న (మొక్కజొన్న) కా 1-కి	66 00	70 00
ధిల్లి కా 1-కి	60 00	67 00
మొక్కజొన్న కా 1-కి	40, 50	
ధిల్లి కా 1-కి	28 80	49 00
అందుకా కా 1-కి	27 60	27 10 0
మొక్కజొన్న కా 1-కి	85 00	70 00

5. ఇనుము

మొక్కజొన్న కా 1-కి	82 00	84 00
ధిల్లి	80 00	82 00
కందుల	80 00	88 00

6. నూలు

సం 20 లెస్సె సింహం యాజ్ఞ	క	5 8 0
సం 6 ,, కట్టా	క	5 8 0
సం 24 ,, లా	క	6 0 0
సం 40 కామర్ల 10 పా	క	11 8 0
సం 44 సాండ్	క	6 1 0
సం 40 రాజ్	క	10 8 0
సం 4 లెస్సె సింహం	క	4 12 8

7. లోహములు

సం 100 తులం 1-కి	60 80	62 80
సం 100 తులం 1-కి	21 00	21 20
సం 100 తులం 1-కి	18 7 9	
సం 100 తులం 1-కి	248 00	245 00
సం 100 తులం 1-కి	294 00	296 00

8. రంగులు

అరిగేలు స్వేచ్ఛలలాండు అరిగేలు సింహం	సీసా 1-డిగ్రీలు	200 కి	58 00
సీసా 1 రంగు			1 10 6
14 రంగులు			1 10 0
28 రంగులు			1 9 0
56 రంగులు			1 8 0
1 అందర			1 8 0

కెల్లూరు పొద్దుపొక్కులతో అనగా (బట్టి)	5 5 0
కాంగో కి	5 2 0
కెల్లూరు కి	1 8 0

వెద్దరోగము లేక పాలుదురోగము

మదరాసు గవర్నమెంటు సీవిల్ వెటెరినరీ డైరెక్టరు
యస్. వేర్ గారు

ఈ రాజధానియందు ఆవుపశువులకు గేదెపశువులకు తగులనట్టి అంటుబాధ్యులలో ఈ రోగము చాలా ప్రామాణ్యము తెలిసినది. పశువులకు అంటుబాధ్యులలో ఈ రోగము నుండి రూపిగా తెలియను. కాబట్టి దీనియొక్క లక్షణమును చెప్పవలసివచ్చును. ఈ జబ్బు ఒక గ్రామమునందు ముడియొక గ్రామమునకు, ఏ ఏడుగా వ్యాపించుచున్నది, అట్లు వ్యాపించిన తరువాత పశువులు దానిమూలముగా చనిపోతుండెట్లు ఆపవచ్చునో వాటినిగూడెంచి ఈ చిన్నగ్రంథము విశేషింపచున్నది.

ఈ రోగము ఒక గ్రామమునందు మొట్టమొదట వ్యాధి సంభవించునప్పుడు, సాధారణముగా ఒకటి లేక అనేక మేన ఆవుపశువులకు గేదెపశువులకు తెలిసి, ప్రారంభములో అతిశయముయొక్క లక్షణములను చూపును. అది ఎవ్వయన, తగిలిన పశువునుదముగానండి చూడవలయును నునికేయును. దేవుని మీది రోగమును ఎక్కువగానుకొని నల్లకప్పు వేసియుండును. జ్వరమువల్ల చలిచే కొంతకాలముండును. పై తెలియించుచున్నట్లు వచ్చును ఆ తరువాత చెప్పు ఎండిపోవును. ఆకలి నశించును, నెరుగు వేయుట మానును. తగిలిన పశువులు పొడిగొడ్డుగా నుండి పాలు ఎండిపోవును. కీచోష్ణపు వ్యాధులన్నిటి డిగ్రీల వల్ల (తెచ్చుబుట్టవల్ల) పరిశీలించి చూచిన 108 మొదలు 106 ఫా డిగ్రీలవరకు జ్వరము వ్యాపించి యుండునట్లు కనబడును. వెద్దరోగము ప్రబలియున్నది తెలిసిన ప్రదేశమునందు ఈ పై చెప్పిన లక్షణములు పశువులకు కనబడినగాని, లేక వదిరోజులకు వెనుక ఒక తగిలినగ్రామమునందు వచ్చిన పశువులలో కనబడినగాని, ఇది వెద్దరోగముని తెలుసుకొని వెంటనే దానిని వ్యాపింపకండచేయుటకు తగిన పద్ధతులను అనుసరించవలసినది. ఈ రోగము వెద్దరోగము అవునో కాదో అనే సంగతి ఒకటి లేక రెండు రోజులలో నిష్కర్షగా చెప్పవచ్చును. ఎట్లైన, అది వెద్దరోగముగా నుండిన తగిలిన పశువు నోటనుంచి చొంగ విస్తారముగా కాలును. ముక్కి గోధుమపొట్టును పోలియుండు ప్రసిద్ధమైన పొట్టులు (బొట్టులు) పెదవుల లోపలిభాగము లందున్న క్రింది ద పుడ యొక్క పంటియగుండున్న పై దపుడ పంటియగుండున్న జాలక క్రిందభాగముం దున్న, జాలక (వక్రలయండున్న, నోటిపై యగురం దున్న, కనబడును. ఈ పొట్టుల పైపొరలను తీసివేసి నట్లుంటే దానిక్రిందిభాగము ఎల్లగా కనబడుటయేకాక ముఖముగా రక్తము కాలుగట్లు చేయవచ్చును. ఇట్టి సమయమున జ్వర లక్షణములు, తగ్గక యుండుటలతో కూడ అతిదాహమును మలబంధమును కల్గించును. జ్వరవరోజున కండ్లనుంచి ఎడతె గని నీరు కాలును. పశువు చాలానీరసమై ఎల్లప్పుడు పడుకొని యుండును. పొడవైన మొదలుపెట్టును. ఈ రోగము తగిలిన పశువు కండ్లనుంచి కామెరు నీరుకాను, నుంచి పశువు కండ్లనుంచి మామూలుగా కారెడి నీరుకాను, చాలా భేదము గలదు. తగిలిన పశువు కండ్లనుంచి కాలు నీరు ఒకరు లేక కారము గలదై యుండును. అది కన్నులపైపొరలను చాలిపోవునట్లు చేయుటతో కూడ, ముఖముమీద పాలునొట్టతో నుండునట్టి రోగములను చూచివేయును.

రోగము నుండినకొలది పాలను మోపును. పేడతో రక్తము కలసియుండుటయేకాక దుర్వాసనకూడ కొట్టును. తుదకు విరేచనములు గెంజిసీల్లవలె కలుచుచు పశువుయొక్క ప్రయాణము లేకయే వివర్ణించబడును. బయలు ప్రదేశములందు సాధారణముగా 7 మొదలు 10 రోజుల లోపుగా చనిపోవును. రోగము ఉపాయముగా కలిగినట్లయిన కొన్నిళ్లు ఎక్కువగా జీవింపను. అయితే, ఈ రోగము వెనుక ఎప్పుడున్న ఎలుగని కొండ ప్రదేశపు పశువులకును లేక నీమపశువుల రక్తము కలిసియుండువాటికిన్ని రోగము బహుశఃగ్రహణగా తగులను. అట్లు తగిలినది 8 లేక 4 రోజులలో, లేక అంతకంటె క్రిగముగాకూడ చనిపోవును. ఒకప్పుడు రోగము ఉపాయముగా తగిలినప్పుడు, తగిలిన పశువులలో కొన్నింటికి చర్మముమీద మొటిమల బోలియుండు దద్దులు కనబడును. సాధారణముగా యివి వీపునందును వెనుకకాళ్ల యందును కనబడును. ఈ లక్షణములను చూపు పశువులు అనేకముగా బ్రతుకునని నమ్ముచుండును. ఈపై చెప్పిన విషయములచేత ఈ రోగములను పోల్చున సాధ్యము కానప్పుడు ఒకటి లేక అనేక కేసులను కొని తీసి చేసి చూచిన జ్వర పొట్టును, (పశుబాటికి కాలుగు పొట్టులు) తిన్న ప్రేవులయందు భాగమున్ను, తగిలిన రోగము వెద్దరోగమైతే అది ఉడుకెత్తి, కండిపోయి వాటియొక్క లోపలిపొర ఎల్లగానుండి అనేక మైన కల్లిన మచ్చలున్న పుండ్లమచ్చలున్న కలిగియుండును.

ప్రథమమున, రయితులన్ను, యితర పశువుల భావం దులన్ను జ్ఞాపక ముంచుకోవలసిన దేమనగా, ఈ వెద్దరోగము ఒక గ్రామమునందు తనంతటకానే పుట్టుదు. ఏలనగా, ఈ రోగమునకు కారణకర్తయిన నూత్నజీవులు ముడియొక తగిలిన గ్రామమునండిన్ని లేక తగిలి కొద్దికాలము క్రిందట రోగము అరిగి నెమ్మది న గ్రామమునందెన్ని ప్రదేశ పెట్టుబడును. మనము దొమ్మి జబ్బువాపు, గొంతుకూడ మొదలుగాగల జబ్బులను కలిగించెడు నూత్నజీవులస్వభావమును ఎరిగినట్లు ఈ వెద్దరోగపు నూత్నజీవులస్వభావ మెట్టిదని ఎలుగము. అయితే, తగిలిన పశువు ముక్కులయందుండి కాలు పీమిడిచుండున్న, నోటి నుండి కాలు చొంగకుండున్న, పేడయండున్న, మూత్రము నందున్న, జీలకొలది నూత్నజీవులు ఉన్నవని మన మెరుగుదుము. వీటికి గాలి, ఎండ, తగిలినపుడు ఎక్కువకాలము బ్రతుక దని కొంతగా నిరూపించబడినది.

ఈ నూత్నజీవులను నీడలోనుంచినట్లయిన, రిక గంటలసేపు లేక జవలకే మూడు దినములకు కొంచెము తక్కువగా వీడి, చొంగ, మల, మూత్రాదులందు అది జీవింపియుండును అయితే వాటిని నూర్చొన్నము తగిలినపుడు, 12 గంటల లోపుగా, రోగమును వ్యాపింపజేయుటకు క్షేత్రేతండ నశించి పోవును.

తగిలిన పశువుల రక్తముండును, మాంసకండరములందును ఎముకలయందునుకూడ నూత్నజీవు లున్నవి. దురదృష్టముచేత వీటియందు అవి చాలా కాలమువరకు లేక కొన్ని మాసములవరకు కూడ బ్రతికియుండగలదు. కనుక వెద్దరోగము తగిలినచనిపోయిన పశువులను వాటి చర్మములను తీయకుండ కాల్చుటగాని లేక లోతుగా పొడిపెట్టుటగాని ఎంత అవశ్యమో దానిని అందరు న్ను గ్రహించవలసినది.

అట్లు చేయక, ఆ కేసులయొక్క చర్మములను కొని తీసినపుడు రక్తమున్ను, మాంసపు ముక్కలన్ను, అక్కడక్కడ వడి చాలకాలమువరకు రోగమును వ్యాపింపజేయుటకు ఆ పశువులు మూలాధారముగా నుండును. అటువంటి సమయముందు, మనుష్యుల వల్లను; కుక్కలు, నక్కలు, పక్షులవల్లను, (గద్ద గూలి) ఈ ముక్కలు యితర గ్రామములకు తీసికొని పోవను. అయితే ఆ కేసులను కుక్కముగా పూడ్చి లేక కాల్చివేసినట్లయిన, ఈ రోగము కేవల మూలముగా వ్యాపింపక, తగిలిన పశువు యొక్క గాలిచే సోకబడిన ఆరోగ్యమైన పశువులగాని, లేక తగిలిన పశువుయొక్క చొంగ, వీడి, మల, మూత్రాదుల మట్టుకొన్న నుంచి పశువులగాని, జబ్బు ఒక గ్రామమునంచి ముడియొక గ్రామమునకు వ్యాపించును. అనేక కేసులముగా, ఈ వీడి, చొంగ, మల మూత్రాదులవల్ల ఒక జబ్బుపశువు నుంచి మంచి పశువునకు అంటు తగులనట్లు చేయబడును, అది ఎట్లైన, పొడరతులవల్లను, పశువుల దగ్గర పనిచేయు మకమ్మల బట్టలవల్లనున్న, గడ్డి, చొప్ప, లేక యితర అవార పదార్థముల మూలముగాను, బాల్బీలు (బొక్కెనలు) లేక పశువులకు త్రాగునీటి పాట్లుబుట్ట ఉపయోగించెడు యితర ప్రాత్రములములముగాను, మేత పెట్టు లోట్లద్వారానున్న అంటు సోకును. ఇండి కాడిమాను చక్కములు లేక బండి యితరభాగములవల్లను, మల్లు కట్టెల్లను, మేడ కలుపుత్రాళ్ల వల్లను, కక్క మొదలయిన చిన్న ఇంతువుల కాళ్ల మూలము గాను, పక్షులవల్లను ఒక నుంచి పశువునకు జబ్బుపశువునంచి అంటు తగులను. ఇటువంటి కితులందు పై చెప్పిన రీతిగా వెద్ద రోగపు నూత్నజీవులు 8 రోజులకంటె ఎక్కువకాలము జీవింపియుండదు.

కాబట్టి, పశువుల భావంందు, యితర గ్రామముందు వెద్దరోగ మున్నదని తెలిసినప్పుడు, జబ్బు ఆగేరకు, వారు గాని వారి పశువులగాని ఆ గ్రామమునకు పోకుండ, ఆపుకొన వలసినది. అట్లు చేయుటయేకాక తగిలిన గ్రామమునంచి వచ్చు పశువులను గాని లేక రోగవ్యాపకమనకు కారణముగాగల ఏ వస్తువైనను, వారి గ్రామములో ప్రవేశింపకుండునట్లు సాధ్యమై నంతవరకు ఆలంకపరచవలసినది. ఒకప్పుడు ఎవరి కైనను, తగిలిన గ్రామమునకు పోవుటకు అవశ్యకమైనప్పుడు వారి ఎడ్లనుగాని, బండ్లనుగాని తీసుకొనిపోవుటకు మానుట మంచిది. అట్లు చేయుటకు వీలులేనప్పుడు వారి పశువులను తగిలిన పశువులదగ్గర చేర నియ్యక, లేక వాటికి వీటికి ఏవిధమైన సంబంధములేక దూరముగా ఉంచవలసినది. ఇట్లు మంచివాటితో జబ్బువాటిని కలుపుటవల్ల రోగము తప్పక సంభవించును. దీని కంతమాత్రమునును సందియము లేదు. తగిలిన గ్రామమునంచి వచ్చిన పశువులు మేయచొట్లను; నీరు త్రాగుచొట్లను మంచి పశువులను మేయటకును నీరు త్రాగుటకును వదులగూడదు. ఆరోగ్యమైన పశువులగుల భావంందు ఒక తగిలిన గ్రామమునకు పొదలదు కొన్నప్పుడు, చచ్చిన పశువుల దగ్గరకు పోకుండ, వాటి వీడి, చొంగ, మలమూత్రాదులను మట్టుకొనిగాని లేక త్రొక్కుకొని ముడులపడుటగాని మాన వలసినది. అదియును

గాక కుక్క మొదలయిన చిన్న జంతువులను, తాళ్లు, బట్టలు, కుండలంబన పశువులను మరణించిన పశువులనుంచి మంచి పశువులచేత చేరనియ్యగూడదు.

వారుగాని లేక వారికి సంబంధించిన ఏ వస్తువైనను చనిపోయిన పశువుల చీమిడి, చొంగ, మల మూత్రాదులతో అకస్మాత్తుగా మయలపడినట్లు తోచిన, మూడు రోజులవరకున్న అటు మయలపడిన మనిషిని, పశువును ఆరోగ్యమైన పశువుల దగ్గర చేరనియ్యక సాధ్యమైనంతవరకు ఆపవలసినది. అట్లు తగిలిన మయలను ఫీసెలు లేక యితరమైనట్టి నూత్నశుభ్ర పశువుల చంపుటకు శక్తిగల మందునీళ్లతో కడుగుటగలను, ఎండలో వుంచుట వల్లను అట్లు తొలగిపోవును. ముందు చెప్పినట్లు ఈ మందునీళ్లు చనిపోయిన పశువులయొక్క రక్తపు మయలకు అంటియొందు నూత్నశుభ్ర పశువులకు తక్కువ యితరమయలకు అంటియొందు నూత్నశుభ్ర పశువులను చంపును.

పెద్దరోగము దగిలిన ప్రదేశములందు కూడునట్టి పశువుల సంతకును వేనుక చెప్పినవాటిని విశేషముగా ఎత్తి చెప్పవచ్చును. సంతకు వచ్చు మనుష్యులను, పశువులను, బండ్లను, రోగములను చనిపోయిన పశువులయొక్క చీమిడి, చొంగ, నలమూత్రాదులను మయలపడకుండ అటంకపఱచుటకు సాధారణముగా శక్తిగలవాని తనిగడక సంతకు వచ్చు పశువు లందు గ్రామము రోగము అధిగోచరకు సంతకు బొత్తిగా ఆపవలసినది. కొన్నిసంకలయందు చర్మములు అమృతమునకు తెచ్చుచున్నారు. చుట్టుప్రక్కల రోగమున్నదని తెలిసినప్పుడు ఆచర్యములను, వాటిని తెచ్చు మనుష్యులను ఎక్కువ అనుమానముతో చూడవలసినది. ఎందుకంటే ఈ చర్మములు పెద్దరోగమువల్ల చనిపోయిన పశువులవై యొందవచ్చును. వాటిని వాగుగ ఎండబెట్టి చక్కగా ఉప్పుతో తయారుచేసే నేతవృత్తి అయిన వాటిని తెచ్చిన మనుష్యులవలె జాడ్యమును వ్యాపింపజేయును. ఎవరైనను ఈ పైచెప్పిన హెచ్చరికలను అనుసరించి నడచుకొనుటకు వీలు లేక పని జరుగుటలతో లేక యితరమైన ఏకారణమువల్లనో, కొంతకాలముక్రిందట పెద్దరోగము తగిలియున్నదని తెలిసిన గ్రామమునకుగాని, లేక అటువంటి ప్రదేశముందు కూడు సంతకుగాని వారి పశువులను తీసికొనిపోవుటకు తలపించినప్పుడు వారిగ్రామ పశువులలో వ్యాధి వ్యాపింపకుండ జేయుటకు వీలు లేకపోయినను వారి పశువులకుమాత్రము, తనాకీయదారుగారికి (వాని దగ్గరనుండు సర్కారు వెటర్నరీ అసిస్టాంటుగారిని (సర్కారు వల్ల నియమింపబడిన పశువులచికిత్సకుడు) తెప్పించి వాటికి టీకాలు వేయించుకొన్నట్లయితే వాటికి రోగము తగులకుండ న మృతముగా కాపాడుకొనవచ్చును. పెద్దరోగమునకు టీకాలు వేయడము ఈరాజధానియందు కొన్ని సంవత్సరములనుండి వారు కలలో నన్నది. ఇది బహుశః అందరికిన్ని తెలిసిన విషయమే. టీకాలు వేయడమువల్ల పశువులకు ఎటువంటి యబ్బుందియును కలుగదు. ఎద్దకు వేసిన తినమే పనిచేయించవచ్చును. చూడిగోడ్డు తీసినకపోవడముగాని ఆకాలమందు ఈముఖ్య లేక పొడిచేపులకు పాలు యొందిపోవడముగాని ఎంతమాత్రము లేదు.

టీకాలు వేసిన తరువాత ఒకవృద్ధు వేసిన పశువులలో కొన్నిటికి జబ్బు ఉపాయముగా జగురును. ఈసంగతిని రక్షాకులు ముఖ్యముగా జ్ఞాపకమందుకొనివలసినది. టీకాలు వేసిన ఒక నెలకాపుగా వేసిన పశువులకు రోగము తగిలిన అది అనేకముగా లేదు. అయితే టీకాలు వేయనిపశువులలో రోగము వ్యాపించిన అనేకమైన పశువులు చనిపోవుటయే అందరియొక్క అనుభవము.

ఈ టీకాలు పశువులను ఒక నెలవరకు రోగము తగిలి చనిపోకుండ కాపాడును. కనుక గ్రామముందు రోగమున్నంతవరకు ఆరోగ్యమైన పశువులకు నెలకొక సారి క్రమముగా టీకాలు వేయించవలసినది.

పెద్దరోగము తలచుచుగా నింకాక విధముగా వ్యాపించును. దూరదేశములకు కొంతకాలమునకు, మేపుకారకై పంపబడిన పశువులు, మరల తిరిగి వచ్చునప్పుడు రోగము గ్రామములో ప్రవేశించును. పశువులు మేయల అడవిప్రదేశములందు నానా దేశపుపశువు లిక్కడ ఒకటిగా కలియును. ఈపశువులందు ఏదైన ఒక గ్రామముందు పెద్దరోగ ముండినయెడల, ఆతగిలిన గ్రామపు పశువుల మూలముగా ఆ ప్రదేశముందు మేతవచ్చిన ఆరోగ్యమైన పశువులన్నింటిని రోగము వ్యాపించును. గడక పశువులు ఇట్లు మేపుకు పోయి మరల తిరిగివచ్చునప్పుడు వాటిని, వాటినికాయల మనుష్యులను ప్రతిరోజులవరకు, ఊరికళువులలో యెటువంటి సంబంధము లేక దూరముగానుంచుటయొంది. ఇట్లు చేసినయెడల ఏవకపుకైనను రోగము తగిలియున్నట్లయితే, ఈ పది దినములలో జబ్బుయొక్క లక్షణములను చూపును. రోగమున్నదని తెలిసిన గ్రామమునుంచి వచ్చిన పశువులనుగాని లేక రోగపు అట్లు తగిలిన పశువుల సంతకుంచి వచ్చిన పశువుల నుగాని, లేక క్రొత్తగావేరగాండ్లంద్ద కొన్నవాటినిన్ని లేక ఏమియు ఎలగని దూరప్రదేశముందు కొన్న పశువులను అనుమానముతగిలినప్పుడు గ్రామములోనుండు మంచిపశువులతో కలుపుకోక పరిరోజులవరకు శ్రేణ్యకపఱచుటయే యుక్తమైనపద్ధతి.

బహుమానము రు. 500.

తంత్రి విలాసం

"గుల్ బహార్." మద్రాసు (145)

గుల్ బహార్ తలనూనె రిజిస్టర్

అద్యులారా, గుల్ బహార్ తలనూనె నువ్వయోగించినవెంటనే, కళ్లకు చలవజేయుట, మెదడునకు శక్తినిగలిగించి వెంట్రుకలు పొడుగుగాను, నలుపుగాను పెరుగునట్లునర్చును. వెంట్రుకలను రాలిపోకుండునట్లుగా వెంట్రుకకు మృత్తును గట్టిపరచును. పేలకు చంపును. కంజీదప్పిని అభివృద్ధిపరచును. పిటి అన్నిటిలోకి గొప్పసంగతి ఏమనగా దానియొక్క మంచిగుణావన. ఉత్తయోగించినవారి మనస్సురంజితచేసి పుష్పములతో నింపియున్నట్లునింపించును.

మేను ధృఢముగా చెప్పనదేమన గుల్ బహార్ యొక్క గుణావన ఉత్తయోగించినవారి వారమురోజులవరకు నుండును. తరుపరి స్నానమొనర్చిన పిమ్మటకుడ యింకను సగము గుణావన నిలచియుండును.

ఇండియాలో అనేకవిధముల తలనూనెలు తయారుయేయండి యన్నవృత్తికి, యిట్టి గుణావన, యిట్టి ఉత్తయోగములవిమర్శయొక్కలేదు. ఇట్టి లాభమును చేపొందవచ్చునట్టి తలనూనె ప్రపంచముందు మరేదియులేదని నొక్కి పక్కాచెందగలము. జాగ్రత్త! విదేశీయములనుండి జాగ్రత్త

యోగ్యతా పత్రములు లిడవల్ల క్షేపి నవ్రాసు 27-4-1928

గుల్ బహార్ తలనూనెనువయోగింపుడని ప్రాచయింపకు రోగముదా నాన్నే హితుల నడిగిరిని. అది వాల్మీకి వదనియెనాక రిపోర్టు చేయింపుడి.

డాక్టర్ సి. నరేంద్ర

కాన్సిల్ మద్రాసు కార్పొరేషన్

టాజ్ మల్ హుస్సేన్, అత్తరవ్యాపారి, ఎలిస్ రోడ్డుమాంట్రోడ్డు మద్రాసు వారివద్ద నొక గుల్ బహార్ తలనూనె సీసా నొకటి కొంటిని. ఉత్తయోగించి చూడగా మెదడునకు, చల్లదనమును గలిగించి చూడగానుండును. మార్కెటునందముబడు యితర తలనూనెలకంటే అన్నివిధముల సర్వోత్కృష్టమైనదని తెలుపగలను. ప్రతి ఒకరినీ

ఎక్వైజి డిపార్టుమెంటు 14-9-27

టాజ్ మల్ హుస్సేన్, అత్తరవ్యాపారి ఎలిస్ రోడ్డుమాంట్రోడ్డు మద్రాసు వారివద్ద నొక గుల్ బహార్ తలనూనె సీసా నొకటి కొంటిని. నేను యివరలో బహుదనండు పొందగలిగినతల నూనెన్నిటికంటే శ్రేష్ఠతరమైనది. వెంట్రుకల బాగుగా నభివృద్ధి పరచును. మెదడునకు చల్లదనమును గలిగించును దీని నువయోగించుటవలన నాకు నుగులు కనబడెను. అందువలనయితరలకు సలహానుండు నాకు పరమానందముగా నుండెను. టాజ్ మల్ హుస్సేన్ డి. డైరామ్

పోస్టాఫీసు ఇన్ స్పెక్టరు మద్రాసు 15 11-1927

0-14-0 } ప్యాకింగ్ ప్యాప్ షిట్లయ్యలు ప్రత్యేకం.

2-8-0 }

9-0-0 }

TAJMUL HUSSAIN,
Indian Scent Manufacturers,
Ellis Road, Mount Road, Madras.

ధరలు.
గుల్ బహార్ తలనూనె 2 డెస్సుల సీసా 1 కి
డిల్ 1/4 డజను
డిల్ 1 డజను
టాజ్ మల్ హుస్సేన్, అత్తరవ్యాపారులు,
ఎలిస్ రోడ్డు, మాంట్రోడ్డు, మద్రాసు.

పెద్దరోగము, జీవించారము చేయునట్టి గొర్రెలనుండు లెలు, మేకల పొందలెలు, యింకొకవిధముగా గ్రామములో ప్రవేశించును. ఈ మందులలో కొన్నిటికి రోగము తగిలి జబ్బుపడి యొందవచ్చును. పిటి రోగము సాధారణముగా ఉపాయముగా నీ తగులును. అయితే పిటినుంచి పశువులకు తగులులు నెలసరిసాధ్యము. ఈకారణము బట్టి పరిచయములేని గ్రామము వచ్చిన గొర్రెలమేకల మందలన్ని ఎవరున్న వారిపశువులను చేరనియ్యక చూడవలసినది.

పెద్దరోగము ఒక చోటనుంచి మఱియొకచోటికి తలచుచుగా వ్యాపించెడి మార్గములను, వానిని అట్లు గ్రామములో వ్యాపింపకుండ ఆపుటకు తగినఉపాయములను వివరించిన తరువాత క్రమమునందు రోగము ప్రత్యేకముగా ప్రారంభించినప్పుడు అవలంబించవలసిన పద్ధతులను ఇక విచారించబడును.

పెద్దరోగముగాని లేక ఏవిధమైన అంటురోగముగాని గ్రామములో ఒక పశువునకు తగిలినప్పుడు, వెంటనే గ్రామమునపట్ల (గ్రామసాయము), రెవిన్యూబోర్డు స్టాండుంట్లదగ్గర నెంబరు 100 లో కనపరచియుండు మంత్ర ప్రకారము, దానికి చేర్చియుండు మొదటి ఉపాధిగమన తెలిపించియున్న ఫారము నంటి ఒక ఫారము తయారుచేసి జాలాకా తనాకీయదారుగారికి తెలియపరచువలసింది వారు సమీపమునందు సర్కారు వెటర్నరీ అసిస్టాంటుగారికి ఫోగట్టా చేయించును. ఈ ఫోగట్టా అందినవెంటనే సాధ్యమైనంతవేగముతో ఆయన గ్రామమునకు వచ్చి తగిలిన పశువులకు తనిఖీచేయుదును. వారు తనిఖీకొనకు పట్టినప్పుడు రోగనివారణకు తగిన పరిహార నియమాదురు. అప్పుడు పశువుల ఖాసుండులు వారిచ్చి ఉచిత వలహాను లేక వారు చెప్పు ఆహారవలను, బాగుగ వినుటకు తలపించునట్లు అంటురోగము సంభవించినపుల్ల గ్రామమునపట్ల తనాకీయదారుగారికి వర్తమానము (రిపోర్టు) చేయించుకొని తేదీ కనిపెట్టుచుండవలయును. అట్లు ఆయన చేయనియెడల పశువుల ఖాసుండులు స్వయముగా వారే తనాకీయదారుగారిగాని లేక పైవిలాసము తెలిసి

యున్న సర్కారు వెటర్నరీ అసిస్టాంటుగారికి ఫోగట్టా చేయవచ్చును. ఎందుకంటే పెద్దరోగము మహా అంటువ్యాధి నుండు గలది గనుక, అది గ్రామములో ఒక పశువునకు తగిలిన తరువాత ఆ యంటు యితర పశువులకు తగలకుండునట్లు, వేరుగా ఉంచు పద్ధతివల్ల (లేక నుండును మూడుమూడుగా లేక నాలుగు నాలుగుగా భావించి ఉరితైలు ప్రత్యేక అటలనంటి బాములయిన సాధనములవల్ల) ఆ గ్రామములో వ్యాధి వ్యాపింపకుండజేయుట సాధారణముగా శక్యము కానివని.

పై చెప్పినట్టి టీకాలు వేయించుటలేత అనేకమైన పశువులకు రోగముతగిలి చనిపోకుండ కాపాడుట ముఖ్యసాధ్యము. అయితే వేయించినవాటిలో కొన్నిటికి తగలవచ్చును. అట్లు తగిలినప్పటికిని వాటికి ఎంతమాత్రమును ప్రాణహాని కలిగింపక రోగము ఉపాయముగా పోవును. ఒక్కొక్క సర్కారు వెటర్నరీ అసిస్టాంటును పశువులకు టీకాలు వేయగలరు. రయితులు తమగ్రామముందు జాడ్యము కనబడినవెంటనే సాధ్యమైనంత పశువులకు కాపాడుటకు ఎంతమాత్రము ఆలస్యముచేయక, ఒక సర్కారు వెటర్నరీ అసిస్టాంటును రిప్పించవలయును. ఏలయనగా, ఆయన ఎంత వేగముతో టీకాలు వేయడము మొదలుపెట్టునో అంతవేగముగా, పశువులు రోగము పోకనియ్యక రక్షింపబడును. గ్రామములోనుండు ఒక్కొక్క అవులను, ఎద్దులను, దూడలను, గోదే పశువులను టీకాలు వేయించవలసినది. అట్లు చేయక కొన్ని పశువులకు టీకాలు వేయించినయెడల రోగము వాటిలో ఒకటినుంచి మఱియొక పశువునకు తగులును. చాలాకాలమువరకు రోగవ్యాప్త కమనకు మూలాధారముగా నుండును. కాబట్టి టీకాలు చేయించిన రయితులు, తమ పశువులకు వేయించను అనుమానపడునట్టి యితరరయితులను ప్రోత్సహింపబడి వేయించవలయును. అట్లు వేయించినట్లయిన ఏ పశువునకును రోగము ఉగ్రముగా తగలక కాంతముగా పోవును.

టీకాలు పూర్తిగా అన్ని పశువులకు వేయించుటచేతను చనిపోయిన పశువులను వాటి చర్మములను తీయకుండ కాల్చిజేయుటచేతను లేక తోడుగా పాలిపెట్టుటచేతను, గ్రామమునుంచి రోగము ఒక నెలకాపుగా మాయమై పోవును.

మనకు వివరించుటకు ఈ మోస్తరున బీకాలు వేయించి పశువులను ఒక నెలవరకు మాత్రము కాపాడునట్లు సమాచారమును రాయలసీమ జిల్లాలోనుండువలసివచ్చింది. కనుక గ్రామములలో చిట్టచివరవేసిన తొలి ఖరీదాకా ఒక నెల అయిన తరువాత రోగము ఆగకుండు వ్యాపించుచుండేనా, రోగము తగలనివరకు పశువులను (తగిలి లేవినవాటికి అక్కరలేదు) గ్రామములలో రోగము బూర్తిగా నశించువరకు నెలకొకసారి, బీకాలు వేయించవలసివచ్చింది. ఈ మోస్తరున బీకాలు వేయవలసిన ఎంతమాత్రము వానిచేయదు. జయోజించిన ఎడల నెలకొకసారి అంతకంటె యింక ఎక్కువ కాలమునాడే ఏ అపాయమును లేక వేయించవచ్చును. పశువుల ఖామందులు వారి గ్రామమునందు పెద్దరోగము వ్యాపించియున్నప్పుడు సర్కారు వెబర్నరి అసిస్టాంటు గారు వచ్చి గ్రామముగా నెలకొకసారి బీకాలు వేయనియెడల తనాస్తికాదుగా రికార్డునను లేక బిల్లు కలెక్టరుగారికి నను రిపోర్టు చేయవలసింది.

ఇక పశువు పెద్దరోగము తగిలి లేవినట్లయిన ఆ పశువు నకు మళ్ళీ పెద్దరోగము తగలదని బహుళం రాయలసీమ జిల్లాలో తెలిపినదియే. ఆ పశువు లేవించియుండువరకు వానికి ముంపు పుట్టదు. రోగము తగలదని చెప్పవచ్చును. పెద్దరోగము ఈ ప్రదేశములందు ఎప్పుడు వ్యాపించియున్నది. కాబట్టి యిట్లు రోగముతగిలి లేవీ, దాని తగిలినంతయు రోగము తగలకుండు కాపాడవలసినవారు, కొన్ని ఒక రాయలసీమ జిల్లాలో అది ఒక గొప్ప ఆస్తి అని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. వీలవనగా గ్రామములలో జబ్బు ప్రకటించి యితరుల పశువుల రోగము తగిలి చనిపోవుచుండెను ఇతని పశువుల మాత్రము రోగభయము లేక మామూలు పని చేయుచుండును.

యోజనపరము, వారి గ్రామములలో రోగము ప్రవేశించినప్పుడును అటువంటి పనులందు బీకాలు వేయించుట కలుగజేయుటకు ఈ తెలిపిన వారికి అనుమతిగా ఉపయోగపడుచుండును. అది ఎట్లున అట్లు చిన్న పశువులకును పూర్వము గ్రామములలో జబ్బు ప్రవేశించినప్పుడు రోగము తగలని పశువులకును బీకాలు వేయించిన విషయం వీటికి రోగము తగిలినట్లు చేయుచుండును.

విదాన విశేషించినట్లు బీకాలు వేసిన పశువులకు, నెలలొకసారి రోగము తగిలివచ్చునట్లు అది ఏమియు వానిచేయక ఉపాయముగా పోవును. అయితే బీకాలు వేసినవారికి తగిలి లేవిన పశువులను వాటి జీవకాలముంతయు రోగము తగలకుండు రక్షింపబడుటకు యిదిచాలను. ఒక పశువునకు రోగము తగిలినదానిలో నమృతముగా, చెప్పటకు, ఆపశువునకు బీకాలువేసిన తరువాత ప్రత్యేకముగా జబ్బుపడియుండు పశువులను కట్టియుండుకాలలో ఉంచినచాలను. అట్లు కొరవట్లు తగిలినయెడల తగిలినపశువులకు కొంతవీరుడు, చొంగ లేక కొంతపెడను రోగము ఉపాయముగా తగిలుట్లు చేయవలసినట్లు పశువులకు ముక్కుమీద అంటించవలయును.

ఒకపశువునకు పెద్దరోగము తగిలి లేవనట్లు చేయుటను, అట్లుచేయుటలై రోగము మళ్ళీ ఆ పశువునకు దాని జీవకాలముంతయు తగలకుండు చేయుటను, ఇంకొక మోస్తరున బీకావల్ల నెలకొనవచ్చును. ఈ మోస్తరున బీకాలు వేయించెట్లున, ఒకపశువునకు మొట్టమొదట పెద్దరోగము ముఖము బీకాలువేయించిన విషయం, పెద్దరోగపు నూత్న కణములుగల కొంచెము రక్తమును తీరములలోకి ప్రవేశపెట్టుచుండు. అటువంటిపశువునకు రోగము కాంతముగా తగిలి కాంతించును. అది స్వాభావికముగా రోగము తగిలి లేవిన పశువు వలె దాని జీవితకాలముంతయు పెద్దరోగమున జబ్బుపడకుండు రక్షించవలయును.

ఈ బీకాలయొక్క ప్రయోజనమేమనగా ఒకరాయలు, ఆయన కొరవట్లు ఆయన పశువులకు రోగము తగలకుండు నట్లు చేసుకొనవచ్చును. రోగము గ్రామములలో ప్రవేశించు పూర్వమే పశువులకు బీకాలువేయించి కాపాడుకొనవలసింది. వేసినతరువాత రోగము ప్రవేశించినపుడు ఆయన పశువులకు ఎంతమాత్రమును ప్రాణమోషములేదని ఆయన ఎరుగును.

అయితే రెండవ మోస్తరున బీకాలను సర్కారు వెబర్నరి అసిస్టాంటులు వేయవలసి ప్రస్తుతము వారికి నెలకొనదు. కనుక ఈవిధమైన బీకాలు పశువులకు వేయించి కాపాడుకొనటకు తలచుకొన్న రాయలు, వెబర్నరి అసిస్టాంటుగారికిగాని, ఒక రెవెన్యూ ఉద్యోగమునకుగాని లేక ప్యూరుగా తన సొంత ఖాళీకారిగానందు, చెప్పవలయును నిజం వెబర్నరి డిపార్టుమెంటు ను ప్రాంతముగారికిగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును.

బీకాలువేయని పశువులకు పెద్దరోగము తగిలినప్పుడు వేయవలసిన చికిత్సనుగలించి యింకయుండు వివరించబడును. బీకాలు వేయించిన పశువులకు రోగము తగిలినప్పుడు వాటికి ముందుపట్టు అనావశ్యము. వాటిని కొంతకాలముకంటె మేసి పంపిణీచేసిన అనేకముగా లేవును. ప్రధమమున జ్ఞాపకముంచుకొనవలసినదేమనగా, ఈరోగము చాలా నీరసముగా గలించు స్వభావముగలది. కాబట్టి రోగము తగిలిన పశువులకు నులభము

గా జీర్ణమయ్యేటట్లువంటి ఆహారము అవశ్యము. ఈరొగము రోగమున అనేక ప్రత్యేకములందు సాధారణముగా జబ్బుపడిన పశువులకు నీర్లు మేతపెట్టుకుండు లంకగాను చేయించుదురు. ఇది గొప్ప పొరబాటు. అది త్రావనంత నీర్లు వాటికి పెట్టవచ్చును. అయితే నీర్లు కుళ్ళముగాను కొంత పెట్టగాను వుండవలెను. సాధారణముగా నూరినీర్లుగాని లేక నీరకపుకీర్లుగాని కొంత పెట్టు పెట్టువచ్చును.

జ్వరము ప్రారంభమయి వాటికి పొడుగుగానందు ఎండుగడ్డి, చొప్ప మొదలైన ముతక ఆహారములు యవ్వరాదు. వాగుగా ఉడకబెట్టిన బియ్యపుగండి యవ్వవచ్చును. పూర్వోచి క్రిందపెడల కొంత అది పెరిగించుటచే చికిత్స ఒకటి నగముగా పొడము చేసి పాలలో నూరిబెట్టి యవ్వవచ్చును. మూడు లేక నాలుగు నుండుల కొకకూర, మనము వాడుకొను ఉప్పుయిచ్చుట కుండును.

పొలములకు తగిన వెంటనే పెట్టవలసినట్లు గెంజీ ఆహారముతో కూడ కొంత పచ్చని లేతగడ్డి, మసాలాగడ్డి లేక ఏదైనా పచ్చిమేత పశువులకు రోగము తగిలినవరకు యవ్వవచ్చును.

జ్వరము ఆరంభమయి సాధారణముగా మలబద్ధము కావించును. పగము నీరకాయ (కెచ్చెడు) అవినీనాన లేక అనుదము, బొరలికి వట్టిచిన చాలించుచి, పొలములచేత పశువు ఎక్కువ నీరసముగా నుండిన ఒక సోలెను కట్టసారాయ లేక నాంగును, ఒక కులము కొంటిపొడమును బియ్యపుగండిలో కలిపి నాగునంటులకు ఒకకూర లోపలికి వట్టిచినవలెను.

అయినప్పటికినీ ఈ రోగమునకు మందులు పనికిరాదు. అయితే పశువు రోగముతో బాధపడుచున్నప్పుడు దాని సౌఖ్యమును కలిగి పెట్టవలయును. దాని దేహానికి తగిల్లు ఆహారమును నీర్లును అది పుచ్చుకొనుకంటె పెట్టవలెను. పశువునకు మేతగా మోకాల్లెలు గడ్డివేసి దానిని సౌఖ్యముగా పుంపవలసినది. వీటినివీటిని పశువులకునుండు ప్రదవించి పశువులుగా వారే చూడవలసింది. పగటిపూటయందు నీడకొనుంచి, రాత్రి భాగమునందు చలిగానున్నప్పుడు దాని దేహమును కంబళిలో కప్పి పెట్టగానుండువలసినది.

పెద్దరోగమునకు ఒకపశువు చనిపోయినప్పుడు వెనక పెట్టిన కొరవట్లునుజట్టి ఆహారము కలుపుగా కాల్చివేయవలసినది, లేక పొరెను పెట్టవలసినది. అట్లుచేయుటచేత గ్రామములలో అటు, ఎక్కువకాలము ఉండక, త్వరలో నశించి పోవును. ఇంతయేకాక ఈ గ్రామమునందు మతీయొక గ్రామమునకు అంటుతగలకుండునాడ అడ్డగించవచ్చును. గ్రామఉద్యోగములు చేయవలసిన పనినిగలించి చెప్పవట్టి పుస్తకమునందు (విశేష ముకాసిపు మాన్యుఆల్) 5 వ అధ్యాయము, 42 వ సెక్షను, 5 వ భాగము, రెండవ పాఠ్యమునందు వివరించినట్లు పశువుల పెద్దరోగమునకు దాని లేక యితరమైన ఏ అంటుబాధ్యమునకుగాని చరిపోయి దానిలో పడియున్నప్పుడు వాటిని సర్కారుఖర్చుతో పూర్తి లేక కాల్చివేయవలయును. పాతిపెట్టించెడల ఆరడగుల లోడుగల గొయ్యికొరవించి కడుముయొక్క చక్కము చూలగానిగలకు పనికిరాకుండు భిక్షుభిక్షుగా కత్తికోరగలకొని, అంటుతగిలిన ఆహారమునాడ నున్నచుకప్పి దానినాడ పట్టికప్పవలెను. తగిలినజంతువుల చొంగ, లీడుడు, మలము, త్రాడులలో ముడుపడిన గడ్డిమును, వాటి పేడమును కాల్చివేయవలసినది. త్రాళ్లకను, బట్టలకును మేతపెట్టు తొట్లకు రోగపు నూత్నజీవులు అంటియుండును. కాబట్టి చాపొయినపశువుతో సంబంధించిన వీటి నన్నింటిని ఫిన్లెయిండు నీర్లలోనుంచి కొంతనీరుంచి మళ్ళీ బైటికితీసి మూడుకోలావరకు ఎండలోబెట్టిన అనూత్నజీవులు చనిపోవును.

ఈ పెద్దరోగమును గురించిన వివరములు మొదటగా తెలియగోరువారు చెప్పవలయును సింట్ వెబర్నరి నూత్రంటు గారికి దరఖాస్తు చేసికొన్నయెడల వారు కావలసిన వస్త్రమును పంపుదురు. అంటురోగములను గురించి స్వభావమును చూపగోరువారికి 'హిందూచేక్' కొన్ని పశువుల రోగములు' అనే పుస్తకమును పంపించెప్పబడియున్నది. ఆపుస్తకము ప్రతి తాలూకా ఆఫీసునందు బేతకణాకు (రూ. 0-2-6) విక్రయించబడును. (నుదాను పంచాయితీ బుల్లెటిన్)

నీరకాయ యావనము, పురుషత్వము నిలబడునట్లు పశువులకు మా

నవానపుటి అభివృద్ధి భస్మము

జీవించుటకు ముఖ్యము, నపుంసత్వము మొదలగు వ్యాధులను నశింపజేయును. రూ. 1-8 రు. 50/-

వివరములకు కేలరాను చూడుడు.

అంతర్నిగమా ఫార్మసీ,
26, బ్రాడ్వే, నందరావ.

219

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్లు ఒకేలో అను

విషాద విజయసేన

(నవరసభిరతును 5 అంకముల నవీన నాటకము)

గ్రంథకర్త - కిరీ శేషలక్ష్మి (బి. ట్రై. పీరుట్ల సవాళిన రావుగారు, యా నాటకము షేక్స్పియర్ల కవిత్వానిన (ఒకేలో) నాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్త గారికి గల రంగస్థలాభివృద్ధిని రసవంతముగా ప్రాతిపదికముతో, మృదుమధురపద లాటిత్వములతో, ముద్దులొలుకు పద్యములతో, ముచ్చటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగా, వేరసయోగ్యముగా రచియింపబడిన, పండితజాతుల టెల్లరీనాటక మొకసారి క్రమబద్ధమందముగా జరిపి యానందింపుడు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుడు, ఆరస్యమాకాభింగతు. వెల ప్రతి 1 కి రు. 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టుఖర్చులు కొనువారిచే.

మలయవారు:-
పీరుట్ల భాస్కరరావుగారు,
174 జగన్నాథపురం, కాకినాడ, ఆంధ్రప్రదేశ్.

Dr. MATAMESWARA ROW,
Physician & Surgeon. Athmsa Specialist.

దెజవాడ పురమున శివాలయంపీల్లో గౌరవ నీయులైన శేకువారి మేడమిద పాతపోలీసుస్టేషన్

వద్ద డాక్టరు మరమేశ్వరరావుగారు 130 అను బొంబాయి విద్యాసంఘము డిప్లొమాయమును తెరచిరి. వీరు ఉబ్బనము "Asthma" దగ్గ వ్యాధులయందు బహు నిపుణత్వము గలవై ప్రత్యేక చికిత్సలను గ్యారంటీగా వాడుచేయుదురు. శస్త్రచికిత్సయును చేయుదురు. మేవావ్యాధులకు చికిత్సయు "Venereals" అనగా స్త్రీ పురుషులకు సుఖపంబంధమైన వ్యాధులను గ్యారంటీగా వాడుచేయుదురన్నారు. ఈ వ్యాధులను బహుళపాప్యముగా చేయుదున్నారు. వీరు శస్త్రచికిత్సయును చేయుదురు. స్త్రీప్రసవనైపుణ్యమును చేయుదురు. విద్యార్థులకు సరసమైన చికిత్సయు చేయుదురు.

మ.రా:- పేడలకు ఉచితముగా డిప్లొమాయు ఇవ్వబడును

ప్రకటన

బందరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

23-1-29, 26-1-29 తేదీలను జరుగబడిన బందరు తాలూకాబోర్డు మెంబర్ల ఎన్నికల తాలూకువోట్లు బందరులో తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో 9-2-29 శనివారము రోజున ఉదయము 8 గంటలనుంచి లెక్కింపబడును.

Taluk Board Office } **G. JAMES**
Bandar 2-2-29 } Special Officer.

భాలసుధ (రిజిస్టర్)

మద్రాసు, మంగళ, దెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు నూరు 10 కేలకుంటి చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘమైన గుణములనిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మకము. సీసా 1 కి రు. 1-0-0 185-2 డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిదెజవాడ

మద్రాసు

పందెములు

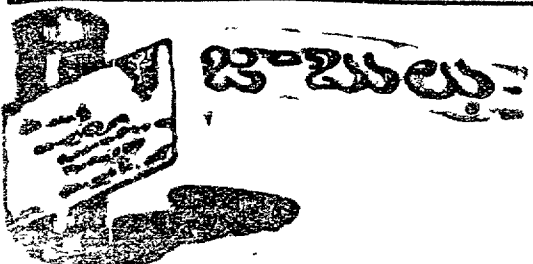
1928 - 29.

రెండవ స్పింగ్ మీటింగ్

5313

బుధవారం

6-2-1929 తేది

ఉంగుటూరు

జనవరి 29-ఈగ్రామంలో యింతల 28 తేదీని ఇక్కడ ఫార్మలో వందాయితీ సంఘస్థాపనకు సభ్యులయెక్కిక జనన జరిగినది. ఈ సందర్భములను యీపురజను లధికామోహముతో యెన్నుకొనిబడిరి. యెన్నికలను తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాలో ద్ద ప్రెసిడెంటుగారైన మ-రా-శ్రీ కలిండి గంగరాజుగారు న, యీబోర్డునందు గ్రామపురస్థులూ నూపర్యైజరుగారైన మ-రా-శ్రీ భమిడిపాటి సత్యనారాయణగార్లు స్వయముగా విచ్చేసి యెన్నికలను జరిపించిరి. శ్రీ ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీ నూపర్యైజరుగారన్నూ గ్రామపురస్థులమునకు తాలూకా యందు చేయుచున్న పని యెంతయు జ్ఞానునీయును.

- తరువాత యీసంఘప్రెసిడెంటు యెన్నికకూడా జన గణన్నది. ఈయెన్నిక సభ్యులు తమవిద్యుక్తములను పూర్వముగా గుర్తించి గ్రామపురస్థులయే ముఖ్యమని తెలిసికొని వనని యేఘనమని యెంచక సవర్ణులైనవారిని ప్రెసిడెంటుగా నెన్ను కొని పురజనుల యామోదమును బడయుదురగాక.

సభ్యులు

- 1. మ-రా-శ్రీ తురగా సత్యనారాయణగారు
2. ,, తల్లాతగడ సుందరామయ్యగారు
3. ,, పెంటపాటి విశ్వనాథంగారు
4. ,, నూరత్న వెంకయ్యగారు
5. ,, చోడేఅమ్మన్నగారు
6. ,, పాతూరి వెంకటరత్నంగారు
7. ,, దొంతలెట్టి వెంకన్నగారు
8. ,, రాజపాటి అచ్యుతగారు
9. ,, మారికెట్టి వెంకన్నగారు
10. ,, బొడ్డుపిళ్ళాసిగారు
11. ,, బూడి అచ్యున్నగారు

పురవాసి.

10 వ కమ్యూనికేషన్ కమ్యూనికేషన్ సభలకు

అధ్యక్షుల సూచన

10 వ కమ్యూనికేషన్ సభకు ఈ సందర్భమున ఇల్లూరులో జరుపుటకు, ఆహ్వానసంఘముగా ఏర్పడినవారందరిని క్రితం నియమిస్తాను. మహాజనసభ కర్మక్షేత్రమున సందర్శించి వారి మహారాజశ్రీ ఈశ్వరగారి రాజుశేంద్రరావుగారు యమ యల్. సి. (వ్యవస్థాపకగణాలు) శ్రీయ్యతులు బొల్లిని మని స్వామిశాయనగారు యమ. యల్. సి. బి. ఏ. బి. ఎల్. (డిప్టీప్రెసిడెంట్, సెక్రటరీ) ముఖ్యులుగా కనబ డుచున్నారు. సభకు మాత్రము విచ్చి వెంటనే వెల్లువారకి ప్ర స్తుత సంఘ మాంద్యస్థితిలో ఈవదని నలంకట్టుట భావ్యము కాదు. అన్నివిధముల శ్రీయ్యతులు బొల్లిని మనిస్వామిశాయనగారిని ఎన్నుకొన్నయెంతల, వారిచే మనము, సంఘ మూలనిధి కొంతబలవంతముగా నెనను వృద్ధిచేయించుకొనలము. ఈ ప్రాధాన్య విషయమును గమనించి ఆహ్వానసంఘమువారు బొల్లిని మనిస్వామిశాయనగారిని ఏ ఏగీతముగా ప్రెసిడెం టుగా నెన్నుకొని, స ఘాభివృద్ధికి తోడ్పడ విషయమూర్త్యక ముగా కోరుచున్నాను. మహాజనసభ ఏ ఏమియల్ అఖిలవార మున గాని మేనెల మొదటి వారమున గాని జరిపిన బాగందు ని నూచించుచున్నాను. (ఏ ఏమియల్ 15 వరకు విద్యార్థులకు జరిక్షులందును, మహాజనసభ జనన తేదీలకు అనుకూలముగా ఆవడకోణన గుంటూరులో, కమ్యూనికేషన్ సహాయసంఘము వారు కమ్యూనికేషన్ సభను, విద్యార్థి సపత్యసాహిత్యవేళము, సాంకేతిక పార్టీ కోర్సుములలో పాటు జతప నిశ్చయించుకు న్నారు. కమ్యూనికేషన్ సభకు అధ్యక్షులుగా సుంకుటకు పల్ల వల్లి జమీందారు కె.రామప్రసాద్, గారిని ఈమధ్యగంటి రా ఘశేంద్రరావుగారిని పరదగా నూచించుచున్నాను.

చదలవాడ నాగభూషణరావుచొదరి.

కేడరిన్

గ్రంథకర్త: శరణు రామస్వామి చౌదరి
తామ్రప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము లొకప్రస్థావనకు ఒకపేరమాత్ర పరిశ్రమ. అందునను చదువకేసిన వారిలో లిపో వ్రాయబడినది. ఉన్నన అక్షిప్తనారాయణగారి అనుమతిముగ పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మదరాసు.

భద్రాచలము- రామదాసాశ్రమము
1929 సంవత్సరము జనవరి 28 తేదీనాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ క రి ఎ పేజీలో వైఆక్రమధిపతులగు మ-రా- పాడిచేటి సీతారామాచార్యులవారు నన్నుగూర్చి కొంత అవచిత ప్రసంగము చేసివారు. ఏకోటిదమొక్కటి వారలను గట్టివారు. మూలను న్నవారి ముగిలు కీడ్చుటలో ఆచార్యులవారి ఉద్దేశ్యమేమో నే నెరుగనగాని ఆశ్రమవిషయమున వామోదయోగించి యం దుటచేత యీఆశ్రమమునుగూర్చియు దానికిని వాకునుగల సం బంధమునగూర్చియు ఒకటిరెండు మాటలు వ్రాయుటవాకు విధియై వచ్చినది.

ఈ గ్రామదాసాశ్రమముననుండి ఆశ్రమముకాదు. అదియొక చిన్నగ్రంథాలయము. నలుగురితోపాటు నేను ఆగ్రంథాలయములో సభ్యుగాకేరీ నెలకొలిపియుని చందాయెచ్చి అందలి గ్రంథముల ఉపయోగించుచున్నాను. ఈగ్రంథాలయము ఒక చిన్న పెంకటింటిలో నున్నది. అదియెపుడు యెవరినె లిసగూ లనో అవిధమునగుచున్నది. దానిదృష్టినియేదీ దేవుడు వాకు క్షేయిచ్చినయెడల వాస్తంత ద్రవ్యముతో ఒకచిన్నగది దాని యెడట కట్టించి యత్తునది ఆచార్యులవారితో అంటిని. అచి న్నగదికి కట్టుటకే వాకనుకూలము దొరకలేదు. దావాన కట్టిం చి యత్తునది ఆచార్యులవారితో అనలేదు. దావాన కట్టించు ప్రయత్నములనులేవు. నిజమిట్లుండ ఆచార్యులవారు నన్నొక అభినవ రామదాసునుచేసి నామహామహిమను కీర్తించుట వా రితోగదు. ఆచార్యులవారు వాకొరకు అభినవ కారాగృహము ను నైతము నిర్మాణము చేసివారేమో?

లోకయోగకై ఆశ్రమమును గురించి ఒకటిరెండు మాటలు. ఈ ఆశ్రమమున ఇప్పటికి నిర్వహింప బడుచున్న కార్యాల గ్రంథాలయ గ్రంథ మాలికా పతకాలయ విజ్ఞాన ప్రచారక విశ్వకళాతబోధక రాత్రి పాఠశాలపరీక్షాఫలము అని ఆచార్యులవారు ప్రచు రించిరి. ఈ కీర్తనపూచమును భేషించి ఈకార్యాల ఏవేవో తెలిసి కొనుటకు వాకు క్షేయము చాచు. తీరుటయును లేదు. వా కన్నుల కనుపడునది అగ్రము శిథిలమైన పెంకటింటి. అందు చిమ్ములకొట్టిన పుష్పములు, ఇతరుల మెప్పించుటకై చదువు కేర్చుకొనుచుండునటుల నటించు ఒకంద్రుల విద్యార్థులు. ఈ సమాపము మిగిలిన పత్తియు పెద్దపెద్దమాటలు ఆంధ్రప్రతి కలోనన్నతగాని రామదాసాశ్రమమునగాని భద్రాచలమున గాని లేవు.

మమూరు లక్ష్మీనరసప్ప,
డిప్యూటీ కలెక్టరు,
భద్రాచలము, (అసిస్టెంటు ఏజెంటు.)

గృహలక్ష్మి

సంపాదకుడు, డాక్టరు కే. ఎన్. కేసరిగారు
తపాలపెట్టె 752, ఎన్నూరు మదరాసు
మొదటి సంపుటము 12 వ పంచిక ఫిబ్రవరి 28 మొదటి తేదీని వెలువడినది. దీనితో యీ ప్రతిక కొక వత్సరము గడ చినది. దీని నందుకొంటిమి. ఇందు విరాగిడియును త్రివల్లభు యును సూర్యసమస్థూరములు, శ్రీయ్యత ప్రాఫెసరు బులును రామజోగారావుగారు, పనితాలోకము అను ఛాయాపటములు ను గలవు. ఇందు 20 వ్యాసము అన్నవి. రెండవాయయొక్క పునయొగము లిందొక వ్యాసమున వివరింపబడినది. కావ్యకంఠ గణకలితాశ్రుతిగారు వ్రాసిన గణకలి, శ్రీయ్యత జయంతి వేంకట నారాయణగారు వ్రాసిన లలన, ఎం. ఆర్. జయకరగారు వ్రాసిన భారతసాంఘికవిప్లవము, నను వ్యాసమును శ్రీయ్యతులు పులవరి కమలానతి, శేకరగామామయ్య, అర్య శ్రీ దేవమ్మ గార్లు వ్రాసినవ్యాసములునుగూడ నిందు గలవు. సాలచందా వాలుగు రూపాయలు.

మో హి నీ తై ల ము

5 తుల నూనగల సీసా 1-కి 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము కేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగిగణులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల మోహాలవణ్యములకు ప్రాపగురులను మనోవారముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారుకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోవారముగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాను. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అఖిలభారతవైద్య సమ్మేళనపత్రిక

ఆంధ్రదేశమునందలి
వైద్య విద్వాంసులకు విజ్ఞప్తి
అయ్యలారా!

అఖిలభారత మహామండలము తరపున వెలువడుచుండు వైద్యసమ్మేళన పత్రికయందు ప్రచురింపబడుచుండు వైఖ్య చాలామట్టుకు హిందీభాషయందే యుండుట తమకంద కిని తె లిసియుండు విషయమేగదా. హిందీభాష నెఱిగియుండు వై ద్యసోదకులు దక్షిణభారతదేశమునందు చాలా కొద్దికొనియే యుండుటచే ఇచ్చటివారికి సదకు పత్రికయందు యావ మోగ కా రి గా క యు న్ను డి. ఆ యా తే వ్వి ద విచారము నె ఱి గి యు ట కు స య స ధ్య ర్థ బో ముఖ్యభావగా నున్నది. భారతదేశమునకెల్ల అనాదివారము నుండి సార్యజనకభాషగా నుండునది సంస్కృతభాష మాత్రమే. కనుక, మేము వైద్యసమ్మేళనపత్రికయందు భాషాభివృద్ధి కు సంస్కృత వ్యాసములనే ప్రకటించువలెనని ఆప్రతిగా సం పాదకులకు నూచించియుంటిమి. ఈవిషయమునగూర్చి ఇతి వరకే భారతదేశమునందలి ప్రఖ్యాతవైద్యకేళుగల కందరికిని వ్రాసితిమియు, ఎవరినుండియు ప్రోత్సాహనాచకముగు యుత్త రము రాలేదనియు సంస్కృతభాషలో వ్రాయబడిన లేఖలు లభింపకుండుటచే హిందీ భాషయందు వ్రాయబడుచుండు లేఖ లును మాత్రమే ప్రచురించుచుంటిమియు సంస్కృతభాష యందు వ్రాయబడిన లేఖలు విస్తారముగా వచ్చినచో మనః సమ్మేళనపత్రికయందు సంస్కృత లేఖలనే సంపూర్ణముగా ప్రకటించుటకు అభ్యంతరములేదనియు వారు తెలిపి యున్నారు.

దక్షిణ భారతదేశము వైద్యవిద్వాంసుల జన్మభూమి. సం స్కృతభాషా బాండిత్యమునందుగాని, వైద్యవిద్యమునందుగాని, దక్షిణ భారతదేశము ఉత్తరదేశమునకంటె ముందంజవేసి యు న్నదను విషయము నిరపరతుటకు దక్షిణభారతీయులను ఇతి సకాలముగానున్నది. కాన, వైద్యవిదులారా! మహామండల వైద్య సమ్మేళన పత్రికయందు సంస్కృతభాషలో వ్రాయ బడిన లేఖలు మాత్రమే ప్రకటించుటకొరకు తమపదోపయ ముఖ్యముగా కావలసియున్నది. వైద్యసమ్మేళనపత్రికకు లేఖ లను జంపుటచే మీరు సంస్కృతభాషనే ఆయుర్వేద నేన ఈ రెంటిని చేసినవారగుటయే వాక దక్షిణ భారతదేశమునందు హిందీ భాషాజ్ఞానములేని వైద్యసోదకులుగూడ వైద్యసమ్మే ళన పత్రికవలన లాభములు బడయగలరుగట్లు నైతికము. వారగుచు. కాన తామందరును దక్షిణభారతీయులై యొక మండల వైద్యసమ్మేళనపత్రికకు వైద్యవిదులము. పు తలేఖలునుబంపి ఆయుర్వేదమునామండలము పూర్వం నీ యు కార్యమునందు తోడ్పడెదమని వ్రాసె.

ఆయుర్వేదరత్న విద్వాన్, కే. శేషశాస్త్రి
ఎ. వి. యస్., బి. టి. యు., కర్నూటిక ప్రాంతిక హ
శృంగేరి మైసూరు కల్యాణ సంస్థానము

ప్రకటన

మ-రా-రా-శ్రీ కొమ్మూరు కాశీ విశ్వనాథం శ్రేష్ఠిగారిని మా ఆంధ్రపత్రికకు యే జంటు గా 21-1-29 తేదీనుండి తెనాలిపురలో యేర్పాటు చేసియున్నాము, గాన తెనాలిప్రాంతములో నుండు మాదినపత్రిక చందాదారులు చందాలను మోకి ప్రతి నెల 5 తేదీలోగా చెల్లించి, రసీదు పుచ్చుకొన ప్రార్థితులు.

ఇదివరలోనే చందాలను ప్రాత రోజుంటుకే అడ్వాన్సుగా చెల్లించియుండువారు, వదరు రసీదను నూతన యేజంటుకు యిచ్చుర వారి చందాలను చెల్లించిన తేదీవరకు పత్రిక బట్టావా నెరుగు బడును. నెల 1-కి చందా రు 2/-మాత్రము.

ఇట్లు,
మహామహిమకుడు.

వగుళ్లకు తెలియ

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. వి. ప్రాంతము
అదికాట్లు, అటచేతులు, చర్మములూ కమముల, లివలు, తగిలివీరుకారుబయలు, జిలకట్టులుయు చందము ఈ తైలమును రాచిన వగుళ్లు మాని జిలకట్టు చందము కాగలదు. వగుళ్లనొసేయునయమగును. వ్యక్తాశ్రయము. అమ్మతాంజనం డిపోబొంబాయి లేక మదరాసు

ప్రజారక్షణచట్టముపై చర్చ

హోముమెంబరుగారి కమ్యూనిస్టు భయము

ప్రజాభిప్రాయార్థము ప్రకటింపవలెనను నవరణ

భారత శాసనసభయందు కొద్దిరోజులనుండి సభ్యులందరికి చురుకు గల్గించుచున్న ప్రజా నరక్షణచట్టమును, మున్నొకసారి ఓడినను తిరిగి క్రేరారుగారు నిన్నను ప్రవేశపెట్టి, ఈసారి క్రొత్తగ చేర్చబడిన విదేశీయుల ద్రవ్యసహాయమును వారిందు పరతునుగూడ సమర్థించుచు దీర్ఘవన్యాసము గావించిరి. ఇదివరకు పండిత నైహూగారు సూచించగా, నెట్టి నిర్ణయము గాకుండ వదలిపెట్టబడిన ఆక్షేపణ యీసారి సూచించబడలేదు. బిల్లును ప్రజాభిప్రాయార్థము ప్రకటింపవలెనని, వెంటనే సెలవు కమిటీ నియమించుటను వారిందు నవరణను గయాప్రసాదునింగుగారు ప్రతిపాదించిరి. దానిపై చర్చ జరుగుచుండ నిన్న సభ ముగిసెను. ఇప్పటికి ప్రతికూలపక్షమువారి సంఖ్య తక్కువగనే యున్నది. కాని సభ్యులు ఒకరొకరుగ చేరుచున్నారు.

(శ్రీ ప్రేక్షకు)

దీర్ఘ, ఫిబ్రవరి 4-వ తేదీ భారతాసనసభ సమావేశ మయినపుడు అందరి మధ్య అందు ఆరుగ జగడము (ప్రజా సంరక్షణ చట్టము యొక్క నూతనము, ప్రత్యేకస్థానము స్త్రీపురుషులపై విధించబడిన, పార్టీ విభా 10-81 గాని వచ్చి తమ పక్షముల సంఖ్య తక్కించుకొనుచుండిరి. జివాను చుట్టాలు గారు, జమ్నాదాసు మెహతాగారు నేడు పట్టుచేతాంగను సంఖ్యలో రెండట్రు చేరెను. గోస్వామి నిర్మలవందగార్లు నేడు సాయంత్రము రాగలరు ప్రభుత్వమువారు మూడు జాల్లు ఓట్లతో గెలుపు రనుకొనుచున్నారు. నేటి చర్చను బట్టి యీ చట్టముపై చర్చ రివలేషనరకు వాయిదావడుగట్టు తోచుకొనుచున్నది. కాంగ్రెసు జాతీయకక్షములవారు పూర్తిగ ప్రతిఘటననుండి నిర్వహించిరి. స్వత్రాత్రకక్షమువారు ఎవరి చిత్తము వచ్చినట్లు వారు ఓటు వేయుదురు.

పండిత మోతీలాలు నైహూగారు క్రిందటిసారి సూచించిన ఆక్షేపణ యీసారి సూచించరని తెలియుచున్నది. బహుళ మూడవసారి చట్టము ప్రవేశపెట్టునపుడు ఈ ఆక్షేపణ రా గలదు.

ప్రశ్నితరములు

ప్రశ్నితరముల సమయమున హిల్టనుయంగు నివేదిక నుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారనియు, తూర్పు ఆఫ్రికాలో భారతీయులనుకుట్టకు భంగముకలుగకుండ జూచెద రని బాబుపాంజాగారు తెల్పిరి. సింహళ ద్వీపమునందలి సంస్కారముల కవిమను నివేదికనుగూర్చి తమవిజంటు అప్పట కాసనసభాసభ్యులలో పాల్గొనలేదనియు, అప్పట భారతీయుల విషయమై బాగ్రతక వరకించుచున్నారనియు, అవిషయమై రమకు విజంటుగారికి జరిగిన ఈ త్రరత్రుత్వ తరములు తెలుక రాదనియు బాబు పాంజాగారు తెల్పిరి.

కారదాట్టుపై చర్చ వాయిదావేయబడినందున వయో కర్షణసంఘపు నివేదిక త్వరలో ప్రకటింపబడునట్లును, పిమ్మట తిరిగి కాసనసభలో యీచట్టము ప్రవేశపెట్టులోపున సభ్యు లుపూర్తిగ తరించుటకు తగుసమయం బసంగదరాయని సర్దా ద్వి లిండ్సెగారు ప్రశ్నింపగా మోముమెంబరు అంగీకరించెను.

పనివాండ్లప్రతిహతచట్టము

కరిక్షణలభాగినిప్రతిహత గాని సర్ వి. ఎన్. మిత్రగారు పనివాండ్ల ప్రతిహతచట్టము సమరణబిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ఇకముందు ప్రతిహతచట్టము అనుకూలముగల వేరొక చట్టము మున్నగుచు ప్రవేశపెట్టబడినదియు మిత్రగారు తెల్పిరి.

దీవాను చుట్టాలుగారు యీబిల్లును విచారించు నెలెప్పు కమిటీవారికి బిల్లును యొక్కన విభాగమునర్పించు అధికార మొసంగవలెననిరి. లేకుంటేమిమను నియమించబడవచ్చును. కా ప్తన వారినిపూర్వబట్టి యొందునగాని యిచ్చదేమియు ప్రభు త్వమువారు బాసచేయజాలరని మిత్రగారు బదులుచెప్పిరి. ఈ విగున సభ్యులు యీ బిల్లు విచారింప ఈ స సంఘము గనియ వింపబడిరి. సర్ దార్విలిండ్సె, సర్ విక్టరు సానూను, దీవాను చుట్టాలు, ఎన్. ఎం. ఖోషి, ఎ. సి. కెల్కార్, సర్ పురుషోత్తమదాసు కాకూరుదాసు, ఆల్లులు నూటిను చౌదరి, ఎన్. లాల్, ఖోగ య్యకంతుల, కరీందీను అహమ్మదు, ఎం. ఎన్. శేషయ్యం గారు, గాని సర్ మిత్రగారు.

అధ్యక్షవర్గము

ఈ దిగువవారు అధ్యక్షవర్గము సభాధ్యక్షులునుండ నర్దు లుగ (నేనలు ఆఫ్ చెయర్మన్) ఎంచినట్లు అధ్యక్షుడు ప్రక టించెను:—పండిత మధన మోహనమహాస్వామి, సర్. పుకపా త్ర మదాసు తామూరు దాసు, జమ్నాదాసు మెహతా, సర్దా ద్విలిండ్సెగారు.

ప్రజారక్షణచట్టము

భారతాసనసభయందు 12-10 గం. మోముమెంబరు తేమ్మక్రేరారుగారు తనప్రభావరక్షణ చట్టమును ప్రవేశ పెట్టి నెలెప్పుకమిటీనిచారణ కొప్పగింపకొరిరి. సభవారందరు వారి ఉపన్యాసమును శ్రద్ధగవించిరి. ప్రత్యేకస్థానములన్నియు పూర్తిగ నిండియుండెను. పండిత జనపాలిలాలు నైహూ గారు సర్ చునిలాలు మెహతాగారు నేడుసభకువచ్చి చర్చ యంతయు వినిరి. క్రేరారుగారు నెలెప్పుకమిటీసభ్యుల నామము లనుగూడ సూచించి వారు ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు విచారించి నివేదికవలెననిరి. సభ్యులకేర: సర్ దార్విలిండ్సె, సర్ విక్టరు సానూను, నవాబు సర్ ఆల్లులకయ్యారు రానిసామెలు తరిత భూమణరాంజు, భజాలు రహింకల్లా, కీరాదగార్లు

బిల్లుపూర్వరక్రమరూర్తి క్రేరారుగారు తన పునక్రీ డటికభలో యీబిల్లు నెలెప్పుకమిటీ విచారణ కొప్పగించబడె ననిరి. అనగా బిల్లుయందలి మధ్యమూత్రమునకు సభవారంగీరిం చినట్లే. చట్టమునందు సూచించబడిన రహస్యప్రచారములను అ ణదివేయటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమిట్లు కంగీకరించి రి. కాని నెలెప్పుకమిటీ నివేదికను చర్చించవలెనను ప్రతిపాదన వోటుతో నిరాకరించబడెను. ఈ బిల్లు ఎందుకు ప్రవేశపెట్టబ డినదో యివివరకు ఎన్నడు జరుగ నం త టి దీర్ఘ చర్చ దీగూర్చి జరిగినపుడే పూర్తిగ బోధపరచడమైన ది. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమప్రచారము అణచివేయటకు అసామాన్యచర్యలకు గడంగవలసిన అవసరము వచ్చెను. (ఒకరు కమ్యూ నిజము అనగా నేమి.)

కమ్యూనిజము అనగా నేమి

క్రశ్చ పండిత మోతీలాలునైహూగారు వేసిరిని భా వించి క్రేరారుగారు వారినుద్దేశించి బయలుచెప్పుచుండ సర్ వి. ఎన్. మిత్రగారు దీవాను చుట్టాలుగారు క్రశ్చించిరిని చెపు లోచెప్పగా క్రేరారుగారు చుట్టాలుగారిచెపు తిరిగి కమ్యూ నిజము నిర్వచనమును వారే మునుందు చేయగల్గుదురని సూచించి యిట్లు తెల్పిరి:—కమ్యూనిజముయొక్క మఖ్యోద్దేశము ఆజ్ఞానము నందున్న ప్రతి దేశములోను ప్రచారము చేసి అందున్న సాంఘికకట్టుకాటులను ప్రభుత్వమును కడగొట్టుట, విధ్వంసము. ఈయద్యమము యొక్క మఖ్యోద్దేశము ఇది వ ర కి యు ద్దేశ ము యు ధ్య ము వ ల న ను, కష్టములనను నెరతుచుండెను. ఇప్పుడు కూడ యీకష్టములను అణచివేయకపోలేదు. ప్రారంభమునందు రహస్యముగ ప్రచారము సలిపెదక. ఏయేతావులందు అసం భృపికలిగించుటకవకాశమందునో అట్టితావులందు ప్రచారము చేసి, చత్తంతయు ప్రోగుచేసి చిమ్మచెట్టుచుందురు అందుచే యీమధ్య ఈదేశములో యింతయొక్కనగా వరిక్రామిక తగ వులు, అకాంతి ప్రబలుట యొందునందీయో తెలిసికొనుట గలభిసాధ్యము. ప్రతిదేశములోను పరిశ్రమలయం దకాంతి యొందును. ఇండియాలో సర్వదా యిట్టి ప్రచారములకు ఆదో శింపరులకు సున్నర్రతకు వలయు సానుగి యెంతేని గలదు. ఇట్టి తగతుల ప్రజ అజ్ఞానులు అక్షరజ్ఞానము లేనివారగుటచే త్వరగ తప్పుచారికి మకలుదురు. ఈదేశములోని యువజన సంఘములనుగూడ కమ్యూనిజములోనికి దింక యత్నములు జరుగుచున్నవి. అంతకన్న భారతదేశమునకు మించిన వానిలేదు. భావ్యభివృద్ధికి యెంతేనిముక్తు.

భయమునకు కారణములు

క్రిందటిసారి యీబిల్లు ప్రవేశపెట్టినపుడు తగినన్ని వివ రములు తెలుపలేదని నన్ను నిందించిరి. ఈ సారి యొక్కన వివరములను తెలిపెదను. క్రిందటి పెట్టెంబరులోకన్న యీసారి నాచట్టమునకు యొక్కన అగత్యము గలదనిగూడ తెలుకగ అను. ఇండియాలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమము 1919 నా సూ

డను అంతర్జాతీయసభలో ప్రారంభమయినది. కమ్యూని ఎం. ఎన్. రాంబాగాని లేక, అంగిపోయోక, వరల 1925-26 సంలి విజృంభించెను. బొంబాయి కార్మికసంఘము కమ్యూనిస్టుల క్ష మయ్యెను. విల్లునమ్మెలు లేకుండనేయుటకు బొంబాయి ప్రభు త్వమువారు క్షేత్రవనలేక పోటుబాచున్నను, సమైక్యత క్షేత్ర వనదున్నవి. బలవంత ప్రచారము, దౌర్జన్యము జరుగొన్నది. రక్తపాతముగూడ గలిగెను. దేశమునందల పోలీసుదళము నకే ఒకేసారి ప్రాణాపాయము సుంపించెను. విల్లుండునమాను ల ఉపాధ్యక్షుని కొట్టిరి, 80 వ నేదిన ఒకశతకని. ఈ చం పబడెను. తరువాత ఒకని కార్మికజంకొట్టిచంపిరి ఎంగరాస్త్రి మునగూడి యిట్టి అనాచుకు డిగ్రువగలేదు. చాలకాలము వి ల్లులు మూయబడెను. జూలై 1926 న 25000 కార్మికులు జహీరాగసభ జరిపి, "సోషలిజం రాజ్యము ఇండియాలో స్థా పింపబడుగాక" భూస్వామి లకుగలె వలెను. ఇండియాలో విప్లవము ప్రబలియుండుగాక- అను ద్వజముల నెగురజేసి పెద్ద ఉత్సవము జరిపిరి

దీవాను చుట్టాలు :—నవరణ వివరము.

క్రేరారు:—ఇండియాలో కార్మికుల కృషివలన సంస్థ లు అంతట వ్యాపించుచున్నవి. కుభిలభారత సంస్థయొకటి స్థా పింపబడెను. బొంబాయి బెంగాలునుండి యివి తంబాల్సుం యా క్రాష్ట్రములకు ప్రాకినవి.

కమ్యూనిస్టు ధనసహాయము

ఇండియాలోని కమ్యూనిస్టు ఉద్యమమునకు యతరదేశములందు గల యిట్టి సంస్థల నేకముతో సంబంధముగలదు. సామాజ్యకవితలపరిమితికి ప్రభావతపురు మువన భాంతియొకపాకాడు కార్మిద్యగ నున్నాడు. ఆ విదేశసంస్థలు ప్రచారములకు ఇండియాకు పంపుచున్నవి. బాకా ప్టునాడు అట్టివరే. జరియాలో వారు అరెస్టచేయబడిరి. వేరొక బ్రిటిషు పాకాడు ప్రేడుయూనియను కాంగ్రెసును కృషివలన సంస్థతో చేర్చునలెనని కోరెను. అతను బ్రిటిషువా డగుటచే సామాన్యకాసనముల ననుసరించి క్షేమింతుకు వీలులే దు. ఇతరవిధములపలగూడ విదేశములనుండి యీ ప్రచారము నకు సహాయము వచ్చుచున్నది. కమ్యూనిస్టు ప్రచారమునకై రెడు ఇంటర్నేషనలు లేబరు యూనియనులు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుసభ మునొక్కేంద్రకార్మికసంస్థ ఇండను కమ్యూ నిస్టు పక్షములనుండి ఇండియాకు ద్రవ్యమువచ్చుచున్నట్లు రుజు వయ్యెను ఈ ద్రవ్యము కార్మికులయందు కనికరముతో కం ప్టులేదు. సమ్మెలెక్కువజేసి, తిరుగుబాటు లేవనెత్తుట కుద్దే కించి వంపుచున్నారు. మరియు కత్రికలవ్వారాను, కరవక్ర ములవ్వారాను ప్రచారముచేసి కవివాండ్లనులకు ద్రవ్యము న్నారు. అందుచే ఈ ధనసహాయమును అరికట్టుటకై తగు యేర్పాటు బిల్లులో చేయబడినది.

భారతీయులపై గాదు

ఇండియాలో నీయుద్యమమును అణచివేయుటకై యే ర్పాటులేయనపుడు ప్రభుత్వమువారు రెతయు ఆలోచించిరి. విదేశములసహాయములేక చేసియులే నడవబడుచున్న ఉద్యమ ముల గూర్చి ప్రశ్నోకకాసన మువసరమునా యని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములతో యోచించితిమి కాని సామాన్యకాసనముల వలన స్వాధీనమగుకంతవరకు భారతీయకమ్యూనిస్టులపై చర్య దీసికొనుటకు (క్రొత్త) చట్టములగూర్చి యోచించుటలేదు. ఇప్పుడున్న కాసనములకు యీ సూతనచట్టము తోడ్పడి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమము నణచివేయగలగు ననియే నమ్ముచు న్నాము. ఈబిల్లు భారతీయేతరులపైనే మధ్యముగ నుద్దేశంబు బడినది. అవిషయమై సందేహముండ నవరములేదు. ప్రభుత్వ వత్తు పొగ్గద్యని) ఈబిల్లు సంగీకరించినచో ఇండియాను కమ్యూ నిస్టులై కతినచర్యకు సభవారంగీకరించినట్లు ఎంచరారు. ఈ చట్టము అమలు జరిపినచో ముందుగ వనివాండ్లు లాభము పొందెదరు. వీదన భూస్వాములు పరిశ్రమభికాకులు లాభము పొందెదరు. బయటిసారి విశాళరమను ప్రోత్సహమును తొలగింకవేయుట అందరివిధియై యున్నది. ప్రభుత్వమువారు యీ చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటవలన సగముబాధ్యతను వహించిరి. ఈ సభవారు విగతాభ్యాధ్యతను వహింపవలెను. (ప్రభు త్వవత్తుము—ననుడు, వినుడు)

ప్రతికూలపక్షమువారు ప్రతిఘటననుండరాని సమ యములు కొన్నిగలవు. ఇది అట్టిదే. దీనిని ప్రతిఘటించుట సహేతుకము. వ్యావహారికముగా నేరదు. ఈ చట్టమును తయారేయుటలో బ్రిటిషురాజ్యాంగ నిర్మాణవిధానమును బాసగ పడించి, వాని సాంప్రదాయముల ననుసరించియే చేసితిమి. ఈ చట్టమును అంగీకరింక యివివర కొకసారి కోరియుంటిమి. తిరిగియిచ్చుదును కోరుచున్నాము. ఈ బిల్లును ప్రతిపాదించు చున్నాను."

గయా ప్రసాదసింగుగారి సవరణ

ప్రజాభిప్రాయమునకు బిల్లును ప్రకటించవలెనని శ్రీ యుగ గయా ప్రసాదసింగుగారు ప్రతిపాదించుచు యిట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లును వ్యతిరేకముగా కొంతమంది తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగినది. ఇది చాల అక్షేపణీయముగా కావన మగుటచే పథివారు దీనిని తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుచున్నాడు. ప్రజలను దీని నంగీకరింపజేయుటకు, రష్యా సోవియట్ ద్రవ్యమును ప్రభుత్వము వారు జప్తు చేయవచ్చునని తీవ్రముగా మరతులు దీనిలోనున్నవి. ఈ విషయముతో నిరసనకు ప్రజలే పెట్టబడిన బిల్లుకంటే నిది వికారముగా మున్నది.

సాక్ష్యమును ప్రభుత్వమువారు బయటపెట్టరాదా?

బిల్లుయొక్క ఉద్దేశములను తెల్పు భాగములో కావన ముచేయుటకు తగిన సాక్ష్యము ప్రభుత్వమువారి కున్నదని హాంమెంటరు చెప్పిరి. పథివారిని నమ్మి, ప్రభుత్వమువారి సాక్ష్యమును యిందుకు బయటపెట్టరాదు? హాంమెంటరు యిట్లు చెప్పిరి. పోయినసారిగూడ ఆర్మీగౌరవము గల పథ్యు ద్రవ్యమును ప్రభుత్వమువారు చెప్పిన మాటలను నమ్మి ఈ కావన మును చేయటకు సాయము చేయలేకపోయెను.

హైకోర్టు అధికారములు మిథ్య

‘మహాత్మా జవహర్ లాల్ నెహ్రూ’ గురించి తెలుసనిగా నున్నది కాన, హైకోర్టుకు యిందువిషయము యివ్వబడిన అధికారములు వట్టి వని నాయాభిప్రాయము. అపీలుచేయుటకు 7 రోజులమాత్రమే సావకాశ మిచ్చుచున్నాడు. ఇది యిండియాన్ పీస్ ఆఫ్ లాడుకుగూడ వ్యతిరేకము. కేసును విచారించుటకు నియమించబడిన న్యాయమూర్తులు ప్రభుత్వమువారిచేతిలో టీబిబియ్యలవలె నుండురు.

ఒకడ:—ఇది మోరెట్టి పద్ధతులను సూచించెదరా?

గయా ప్రసాదసింగ:—ఇట్టి కేసులను విచారించుటకు ఒక సిరీస్ మేన్ కోర్టును సాపేక్షపెట్టెను.

విచారణపద్ధతి

మరియు ఈ విచారణ పద్ధతిలో నొక అశాస్త్రీయము జరుగును. ముద్దాయికి వ్యతిరేకముగానున్న సాక్ష్యమును న్యాయమూర్తులకు మాత్రమే తెలియజేసి, ముద్దాయికిగాని, ముద్దాయానికిలగువాని తెలియజేయకపోవుటవలన ముద్దాయికి నష్టముకలుగును. న్యాయమూర్తుల మనశ్శులలో ముద్దాయినిగురించి దురుద్దేశముకూడ కలుగును. ఆతప్పై కేసేమో, సాక్ష్యమేమో ముద్దాయి తెలిసికొనుటకు గూడ అవకాశముండదు.

1864 సంవత్సరపు 3 ఆక్టు

1864 సంవత్సరపు 3 ఆక్టు ప్రకారము జాన్ డెన్ గారిని ద్వీపాంతరము వలసిన సందర్భమును జ్ఞాపకముంచుకొనెడు, ఈ చట్టము ప్రకారము విచారణకు సెలవైననకు ప్రభుత్వమువారు దేశమునుండి నిడగొట్టువచ్చును. 1818 సంవత్సరపు 3 ఆక్టుకు గూడ విచిత్ర ప్రచారకలను శీఘ్రము విషయమై వివరితమైన అధికారములు గలవు.

రంగయ్యర్:—1818 సంవత్సరపు 3 ఆక్టును రద్దుచేయవలెనని మీరు కోరర!

గయా ప్రసాద:—భారతదేశములో నమలులో నున్న హైబియన్ కార్యము చట్టవిధిసంతయు ప్రభుత్వమువారు తీసివేసినారు. ఈ చట్టముతో కొత్త మరతులు గూడ చేర్చబడినవి గనుక దీని మంచిచెడ్డు నాలోచించుటకు ప్రజలకు వ్యవధి కావలెను.

సి. యస్. రంగయ్యర్

రంగయ్యర్ గారు గయా ప్రసాదసింగుగారి సవరణను యిందుకును నిట్లుచెప్పిరి:—1818 సంవత్సరపు 3 చట్టమును రద్దుచేయవలెనని దేశమంతయు కోరుచుండగా ఆ చట్టము నమలుతో పెట్టవచ్చునని ప్రభుత్వమువారికి సూచించుట కోపకారణమగుచున్నది. సర్ చిమన్ లాల్ సిలిల్ వాడ్, సర్ కిని స్వామి అయ్యర్, సర్ రేజబుల్ దార్ స.పూ మొదలగు ప్రముఖులు ఆ చట్టమును రద్దుచేయవలెనని ఘంటాపథముగా చెప్పియుండిరి. భారతదేశములో నమలులోనున్న కావనములన్నిటిలోను ఆ చట్టము విశిష్టత తీవ్రమైనదని సర్ చిమన్ లాల్ సిలిల్ వాడుగాడు చెప్పిరి.

ప్రజల వ్యతిరేకభావము

నిజాలో ప్రజలు ఈ బిల్లుయొడల తీవ్రముగా ఆసంతృప్తి పెట్టలేదని, గయా ప్రసాదసింగు గారు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు వర్తనదని ప్రజలు గందరగోళముచేయుటయే ప్రజలభావమునకు తార్కాణము. ఇంకను ఈ బిల్లును ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రకటించవలెనని చెప్పుట యెందుక? కావనపథి యెదుటను, ప్రజలయెదుటను సంగతిసందర్భములు తెలుపబడలేదని చెప్పుట అవిశేషము. ఈ విషయములను మీరు గ్రహించలేక పోయినయెడల యా కావనపథిలో నుండుటకే మీరు తగదు కామటుకు నేను బిల్లును ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రకటించవలెనని నూచనను బిల్లును సెల్వక్షమిటికి వంపవలెనని నూచనను, రెండింటిని ప్రతిఘటించుచున్నాను. కమ్యూనిస్టులయెడల నాకు అభిమాన మున్నదనిగాదు, వారి ప్రచారము అనర్థకాయకమే.

నేను బ్రిటిష్ పౌరుడ నగుటచే, ఆంగ్ల మనకును, రష్యాకును సంబంధములు తెగినతరువాత వారిలో సంబంధము పెట్టుకొన నిరాకరించెదను. నెహ్రూనివేదికా నిర్మాతలను కమ్యూనిస్టులకారు, ఈ దేశములోని సంఘవ్యవస్థను, ఆర్థిక వ్యవస్థను రక్షించుటకు హాంమెంటరుయొక్క కది బాకటాక్షిపితుడను అవసరములేను.

సోవియట్ ద్రవ్యము జప్తుచేయుట న్యాయమే

సోవియట్ ద్రవ్యమును జప్తుచేసెదమని ప్రభుత్వమువారు అన్యాయముకాదు. ఇది ఉత్తరగోళము గూడను, భారతదేశమునకు విదేశీయుల ద్రవ్యవహారము మొత్తమాత్రమును అవసరములేదు. ఐనను ఒకటిమాత్రము విచారించవలెను. ఆంగ్ల రాష్ట్ర మొంటుకూడ సోవియట్ ద్రవ్యమును నిరాకరించుటకు కావనముల నామోదించెను, కార్యములు విస్తారముగానుండు ప్రజేశములలో ప్రచారమువలన చాల ఉత్తరము కలుగును, కాని ప్రస్తుతపు అకాంతి ఆర్థిక కారణముల వలననే యున్నది. వీరవారు తిమ్మవరాతిలో పెద్దతుంటులమును భరించుట యెంతకష్టము? ఇట్టి నితులతో ప్రభుత్వమువారేమి చేయవలెను. వారి కష్టములను నీ వారిం చ వ లె ను. ఆంధ్ర దేశమునకు ఉత్తరభాగముననున్న గనుల పనివాణ్డ్రవ్యపోయి మన రాజకూడుకు సానుభూతిచూపిన విధమున మన ప్రభుత్వమువారును వీరవారి యెడల సానుభూతిజూపుట సంభావ్యము. కమ్యూనిస్టు ప్రచారములు చాలవీరవారు, బిల్లులో వారికి రైలుఖర్చు తిచ్చి వంపవలెననియున్న మరతుకు వారు చాల సంతోషించెదరు. ప్రచారముచేసి ఖర్చులేకుండ పెట్టిపోవుటకు వారెంతయో సంతోషించెదరు. వారిని మూడవరంగతిలో పంపినను వారి కిష్టముగానే యుండును. అప్పుడు వారికి ప్రచారము చేయుట కెప్పుడు సావకాశము యందును. (నవ్వు)

భారత సాంఘికవిధానము చెడునా? కమ్యూనిస్టుల ప్రచారమువలన భారతసాంఘిక వ్యవస్థయు ఆర్థికవ్యవస్థయు తారుమారునని హాంమెంటరుగారు చెప్పిరి. ఇది వట్టి దుర్మృశ్య. ఇన్ని సంవత్సరములు మహమ్మదీయులు రాజ్యముచేసినను, కొన్ని సంవత్సరములు ఆంగ్లేయులు వరిపాలించినను భారతసాంఘికవ్యవస్థయు, ఆర్థికవ్యవస్థయు, విజ్ఞానమును యెంతమాత్రమును తామారు కాలేదు. హిందూధర్మమును విజాతీయధర్మమును లేమియు చెడగొట్టజాలవు. హిందూధర్మములో హిందువులు మహమ్మదీయులు మాత్రమేగాక ఆంగ్లో హిందువులును, విరోధియులను చేరుదురు. (నవ్వు)

నాయకుల అపరాధము

చదువుకొని విద్యార్థుల చదువును చెడగొట్టు నేరార్హులను, కపటవర్తనలను అను నాయకులను నేను తీవ్రముగా ఖండించుచున్నాను. ఇట్టి వారి ప్రచారమును నిషేధించి కావనములు చేయవలెను. వారికి నా సంపూర్ణముగా అహింస మను యివ్వగలను. కేరారు గారు యీ కావనమును న్యాయవలెనను ఉద్దేశముతో ఆంగ్ల దేశమునుండి ఎన్నికలకు నిలదిన యెడల గలిచెదరా? భారతదేశములో ఎన్నికలు రాబోవుచున్నవి. ఇట్టితరుణమును యీ చట్టము నెవ్వరైన నామోదించెదరా?

రంగయ్యర్ గారు గంటన్నరనేపు మాట్లాడిరి. పథ్యులందరు తపాతపాలాడిపోయిరి. ఈ ఉత్తరగోళమునకు అల్పచార సమయము 8-20 వరకు ఆసి యుంచబడెను. కావనపథి చరిత్రమునం దిట్టి దెప్పుమును జరుగలేదు. వి. దాసుగారు అధ్యక్షునికి యీ విషయమును చెప్పి ఉత్తరగోళము నాపుతేయించవలెనని చూచెను. కాని రంగయ్యర్ గమనించలేదు. చిట్టచివరకు హిందూ మిసిగి, చెప్పిన కారణములనే చెప్పుచున్నానని అధ్యక్షుడు మందలించెను. అంతటితో రంగయ్యర్ గారు తమమహోపన్యాసమును విరమించిరి. పథ్యులందరు నవ్వుకొనుచుండ 4-30 కు అల్పచారములకై పథి విరమించెను.

అల్పచారసంతరము

నిలకంధాసుగారు సెల్వక్షమిటికి యీ బిల్లును వంపవలెనను ప్రతిపాదనను ఖండించుచు యిట్లు చెప్పెను:—ఎన్నాళ్లు సామ్రాజ్యభావమును, ధనమధాంధర్యమును గూడు యెండ్లలో పెట్టి రక్షించవలెను. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముయొక్క జవాబువలె యెన్నాళ్లు భారతదేశమును వరిగజింపగలము. కమ్యూనిజము యితరదేశములలో వరిగజింపబడినది. భారతదేశములో దాని నెందులకు వరిగజింపరాదు? తెలియదు. ఈ బిల్లు విదేశీయ ప్రచారములను కొందరను దేశాంతరము వంపవచ్చును. కాని, కొత్తభావములను దేశములోనుండి యెన్నాళ్లు నిషేధించవచ్చును. ప్రజలహక్కులను రక్షించవలసినయెడల ప్రభుత్వము వారు యితరచర్య వలంబించుట సంభావ్యము. కాని, ఈ చట్టము ప్రజలకు యెంతమాత్రమును యివ్వదులేదు. ఈ ప్రశ్నపై పథ్యులమునకు మరల నేను నిలవ నిడముగా నున్నాను.

కాన్ గ్రేవ్ (అసామ్ అధికారసభ్యుడు)

తీర్మానమును వలపరచుచు కాన్ గ్రేవ్ గారు యిట్లు చెప్పిరి:—ఆంగ్లే దేశ విషయమును ఇతరదేశములనుండి వచ్చిన వారివిషయమై యుద్దేశించబడిన బిల్లుకు నిలకంధాసుగారు రుకు యితరులను యెందుకు యంత తీవ్రముగా ప్రతిఘటించవలెనో నాకు బోధపడుటలేదు. శిక్షాస్పృహను నిర్బంధముచేయు నవిగానే యుండును. కాని అన్ని దేశములలోను ఈ కావనములు ఆమోదించబడినవి.

హాంమెంటరు అన్ని విషయములు తెలియజేయులేదా?

పథివారి యెదుట అన్ని విషయములను తెలియజేయులేదని గయా ప్రసాదసింగుగారు చెప్పిరి. అమాట వర్తమానము. బొంబాయి కలకత్తాలో నిటీవల జరిగిన కార్యక తగాదాలను తలపొయెడు. ఈ అకాంతి తనకై మనము తీసికొనకపోయినయెడల యితర స్థలములకు ప్రబలవచ్చును. రక్షించుకొనవలసిన నితులు దేశములో కలవారును, దేశముయొక్క వారికిని, క్రమపరిపాలనమును కోరువారును యీ కావనము నంగీకరించెదరు. పోయినసారి సిమ్లాలో చేసిన మాన్యులకంటే యిప్పుడు బిల్లులో చాల మార్పులు చేయబడినవి. అపీలుచేయుటకు హక్కు యివ్వబడినది. 7 రోజుల వ్యవధి 20 రోజులు చేయవలెనని పథ్యులు కోరుచో నేమియు అధ్యంతరముండదు. కేసులను విచారించుటకు ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు చాలును. వారికి న్యాయకాస్త్రము, విధివిధానములు బాగుగా తెలిసియుండును. కనుక వీరి విషయమై అనమానములేమియు నుండరాదు. ఈ చట్టము తేశములో నుండ యించిన ప్రత్యేక పరిస్థితులను నివారించుటకు తగిన చట్టముని నాయాభిప్రాయము.

ఇతరదేశములలోని చట్టములు

ఇతరదేశములలో నిట్టి చట్టములు జేయబడినవి. అమెరికా కావనముకు రాష్ట్రములలో అమలులోనున్న కావనములు ప్రభుత్వమును దౌర్జన్యమువలన తొలగించువారిని దేశాంతరము వంపుటకు లేబరు కార్యదర్శికితగు అధికారము నొసంగుచున్నది (అధికారుల హక్కు) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు కెనడా దేశములో ననుసరించుచున్న పద్ధతులను గమనించుట ఉత్తము. అచ్చట విదేశీయులందరను దేశాంతరము వంపబడుదురు.

చాలమంది:—భారతదేశములోని బ్రిటిష్ పౌరులు విదేశీయులా?

కాన్ గ్రేవ్:—అస్ట్రేలియాలోని చట్టము ఆ అనుమానముకూడ తీసివేసినది. అస్ట్రేలియాలో పుట్టినటువంటి ప్రతి వానిని దేశాంతరము వంపవలెనని అచ్చటి చట్టము నిర్దేశించుచున్నది. అస్ట్రేలియాలోని మంత్రి యెర్నాటు చేయె విధానము ననుసరించియే యిచ్చట మన ప్రభుత్వమువారును చేయ నుద్దేశించియున్నాడు.

రంగయ్యర్:—కాని అక్కడి మంత్రి కావనపథికు బాధ్యుడై యుండును.

కాన్ గ్రేవ్:—మీరు బాధ్యతాయోగ ప్రభుత్వము కావలెనని ప్రభుత్వమునకు ప్రకటనమైన ప్రతిఘటన యుండవలెను. కాని ప్రతిఘటన యిప్పుడు క్రమముగాలేదు.

వండిత మోతీలాల్:—ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించిన ప్రభుత్వమేనా?

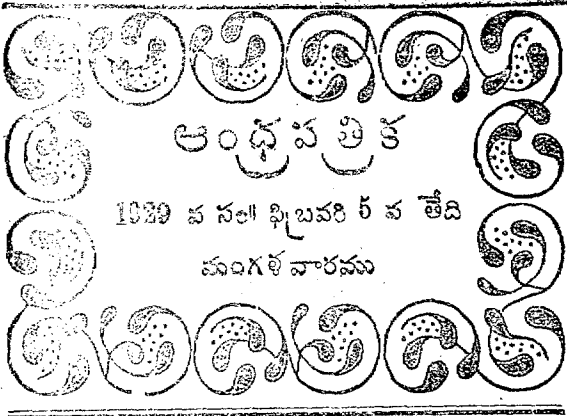
కాన్ గ్రేవ్:—ప్రభుత్వమువారి హక్కుల మొక్క మరల పాలనమునకు బాధ్యులై యున్నాడు.

ఈ బిల్లును ఆమోదించినయెడల భారతదేశము విషయమై గూడ యిట్టి చట్టమును ప్రభుత్వము చేయ నుద్దేశించుదురని తలచుట కేమియు కారణములేవు. భారతదేశముయొక్క ముఖపాట ఏమి? నా భాగ్యాభివృద్ధిని కోరువారు యీ బిల్లును ఆమోదించెదరని నేను కోరుచున్నాను.

లాల్ చందు నవల్ రాయ్

బిల్లుయెడల ప్రజలగుల వ్యతిరేకభిప్రాయ ముమియు తగ్గులేదు. దేశాంతరవాస నితులు జేయుట నా కిష్టము లేదు. విచారణలేకుండచేయుట బాధ్యుగా యిచ్చుచు లేను. నేరనుడనుకావని ఋణపు చేయబాధ్యత ముద్దాయ విధానములకు న్యాయమునకు వికల్పము. ఇండియాన్ పీస్ ఆఫ్ లాడు 124 సెక్షను ప్రకారమును క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు 3 అధ్యాయము ప్రకారమును కమ్యూనిస్టుల ప్రచారము నాపుటకు ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణముగా అధికారము కలదు.

ఇంతటితో ఆనాటికివచ్చి పూర్తియయ్యెను.

ప్రజారక్షణచట్టము

ప్రజారక్షణచట్టము

ప్రజారక్షణచట్టమును తిరిగి ప్రవేశపెట్టుటకు గల కారణములను, హిందూ మొదలగు క్రైస్తవులగు సూచించబడినవి. అనుమానములతోను అతి శయోక్తులతోను ఏమి తమ ప్రసంగమును నింపి వైచి. విదేశీయులు హిందూ దేశమునందు అశాంతి గలిగించుచో, వారిని దేశమునుండి పంపివైచుటకు, వలయుచట్టము లిదివరకే గలవు. 1854 సంవత్సరపు చట్టము, 1818 రిగ్యులేషనులక్రింద విదేశ ప్రచారకులను ఇతీంపవచ్చును. ఇటీవల జాకాన్టును గాని 1854 సంవత్సరపు చట్టము క్రింద ఇంగ్లండుకు బంపివైచిరి. ఇట్టి స్థితిలో నూతన నిర్బంధ చట్టములను ప్రవేశపెట్టనేలనో తెలియదు. రాజ ద్రోహపు శిక్షను గలదు. ఇంకను పెక్కు నిర్బంధ చట్టములు గలవు. మరల నిట్టివానిని కల్పింపనేల? అధికారవర్గమునకు నిర్బంధచట్టములపై చాల ముక్కువ గలదు. వీని నొకయుద్దేశ్యముతో నిర్మించుటయు, అవి పిమ్మట వేరొక యుద్దేశ్యమున కుపయోగపడుటయు, సామాన్యముగ జరుగుచుండును. ప్రజారక్షణచట్టమయినను, తుదకిటులే పరిణమింపవచ్చును. విదేశ ప్రచారకులను నిరోధించుట కీచట్టమును నిర్మించుటవలన, హిందూ దేశమునకు ద్రవ్య సమృద్ధిగూడ గలదు. హిందూ దేశవాసులు ఇతీంపబడుచో, వారు కారాగృహములలో ముగ్ధులు. విదేశీయులు ఇతీంపబడుచో మాత్రము, వారు ద్రవ్య సామృద్ధిగాద స్వదేశములకు హాయిగ గొంపోబడుదురు.

ఇట్టి వ్యత్యాస మంత చిత్రమో యూహింపవచ్చును. విదేశ ప్రచారకుల సాఖ్యముకొరకు, హిందూ దేశస్థయు ఖర్చుగల మిగుల వింతగ నుండును. (ప్రకీ)నందు జరుగుచున్న కార్మికుల నమ్మల ప్రజాభాగి, విదేశీయుల ప్రచారము మూల హేతువని క్రైస్తవులగు నమ్ముచున్నారు. కాని, కార్మికులదుస్థితియే మూల హేతు వని గ్రహించి, వారి కష్టములను తొలగించుచో, పరిస్థితులు చక్కబడును. విదేశీయు లొకవేళ నమ్మలకు కారకులని ఎంచినను, కార్మికులు సంతృప్తి చెందుచో, వారి ప్రచారము కొనసాగ నేరదు. అందుచే మూల కారణములను నవరింపక, కేవలము పైపైచిహ్నములను మాన్పడలచిన నెట్టి ప్రయోజన ముండును? కార్మికుల యశాంతి కేమికారణ మని కనుగొనుటకు, వీటిగారి యధ్యక్షతక్రింద రాయల్ కమిషను నిర్వహింపబడునని, రాజప్రతినిధిగా రిటివల పేరున్నది. వీటి కమిషనువారు విచారణ నలిపి నిజకారణముల నరసి, వానికి చికిత్సలను సూచింపగలరు. ఇట్టితరీ, రిపోరు వెలువడవలెను.

నూతనచట్టమును చాలింపగూడదా? మున్నుండే యిట్టిచట్టమును నిర్మించుచో, వీటి కమిషనువారి విచారణ నిష్ఫలమగును. ఈకమిషనువారు వేరొక కారణమును దెలుపుచో, నూతన నిర్బంధచట్టము నిర్ధకము గాదా? కమిషను రిపోర్టు వచ్చువరకయి నను, క్రైస్తవులగు ఆగకపోవుట శోచనీయము. హిందూ దేశమునకు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంత మన నేమియో తిన్నగ తెలియదు. ఆవిషయమై కార్మికు లయినను విచారించుట లేదు. నూతన చట్టమువలన, ఈ సిద్ధాంతమును గ్రహించుటకు కుతూహలము పొడమవచ్చును. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము ఇంగ్లండు మున్నగు సాశ్చాత్యదేశములందు వ్యాపించినను, అక్కడ నెట్టినిర్బంధచర్యల నవలంబింపలేదు. రుష్యానుండి చేరిన ధనమును ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచికొనుట లేదు. ఇంగ్లండులో లేని నిర్బంధములను హిందూ దేశమునందు విధింప నేలనో తెలియదు. ఇంగ్లండులో ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించుటచే, నిరంకుశాధికారవ్యాప్తి కవకాశముండదు. నిర్బంధముల నక్కడ విధించినను, భయముండదు. బాధ్యతలేని పరిపాలనము గల హిందూ దేశములో ఇట్టి నిర్బంధచట్టములు సక్రమాదోశనము నరికట్టుట కుపయోగపడుట సహజము. హిందూ దేశమునందు కార్మికోద్యమము ప్రారంభదశలో నున్నది. ఇట్టిస్థితిలో కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములు వ్యాపించుననుట భ్రూడప్ప వేరుగాదు. ఇంతకు పూర్వము నిర్మితమయిన నిర్బంధచట్టములు ప్రజల సక్రమాదోశనము నెటుల నిరోధించెనో తెలిసిన విషయమే గాన, నూతనచట్టపు భావిపరిణామ మెటులుండనో యూహించుట సులభసాధ్యము. క్రైస్తవులగు నందర్భయుల నన్నిటిని తెలిపెదమని నుడివిరి. కాని, వీరు సూచించిన నూతనవిషయము లెవ్వియు గనుపింపవు.

ఇటీవల జరిగిన నమ్మలగూర్చి దప్ప, వీరు వేరొక విషయమును తెలుపలేదు. నమ్మల కార్మిక దుస్థితియే కారణమని తెలిసినవిషయమే. రైల్వే కంపెనీవారును, బాంబాయి మిల్లులవారును, కార్మికుల వేతనములను తగ్గింప నెంచుటచే, ప్రస్తుతదుస్థితి వాటిల్లినది. కార్మికులు కొన్ని నందర్భయులలో సహనమును కోల్పోయి అక్రమముగ ప్రవర్తించియుండవచ్చును. కాని తదితరదేశములలో నిట్టిస్థితిలో ఎంతటి దుస్సంఘటనలు బయలుదేరెడివో యూహింపవచ్చును. హిందూ దేశ మటుగాక శాంతముగ నున్న దని చెప్పవచ్చును. ఏది ఎటులున్నను, కార్మికుల అనంతృప్తికి కారణముగను గొనకముందే నింతటివచర్య నేల దీసికొనవలయునో, క్రైస్తవులగు దెలిసియుండలేదు. ఇంపీరియలిస్టులను ప్రతికూలముగ నేర్పడినసంఘ సమావేశములలో, ట్రేనివాసయ్యంగారు ప్రభుత్వము పాల్గొనియుండిరి. వీరి నందరిని కమ్యూనిస్టులని భావించుట పాడియగునా? అట్టిస్థితిలో ఈ సంఘమునకు చెడుపేరుబెట్టనేల? ప్రజారక్షణచట్టము విదేశీయులే గాక, హిందూ దేశమువారిని గూడ ఇతీంచుచున్నది. వీరియొద్ద గల ధనమును స్వాధీనపరచికొనుటకు ఏర్పాటు గావించుచున్నది. హిందూ దేశపు పత్రికలకు గూడ, విదేశముల డబ్బు ముట్టుచున్న దని క్రైస్తవులగు అనుమానపడుచున్నాడు.

చున్నారు. అందుచే పత్రికలధనమునుగూడ స్వాధీనపరచికొనుట కీచట్ట మవకాశ మిచ్చుచున్నది. ఇట్లుకగనే పండుగ కాలేదనుసామెత ననుసరించి, హిందూ దేశవాసులను ఇతీంచుటకుగూడ ఇట్టిచట్టములు త్వరితం నిర్మింపబడు నని, క్రైస్తవులగు ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. క్రైస్తవులగు సూచించినటుల, మామూలుచట్టములు ఎట్టి నేరముల నయినను నివారించుటకు సరిపోవును. నమ్మల సందర్భములలో సామాన్యచట్టములు సరిపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో క్రమ విచారణ కవకాశ మియ్యని నిరంకుశచట్టములను నిర్మించుటవలన, ప్రజలలో అసంతృప్తి పెరుగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ప్రజారక్షణచట్టముక్రింద సరి యగు విచారణ జరుగదు. హైకోర్టుజోక్య ముండదు. స్పెషలుకోర్టులో నయినను, నిందితునికి నేరపు వివరములు దెలుపబడవు. కార్మికుల అశాంతిని పోగొట్టుటకు, వారి ఆర్థికస్థితిని చక్కబరుపవలయును గాని, నిర్బంధములను విధించి ప్రయోజనములేదు. క్రైస్తవులగు లేనిపోనిభీతిని వెల్లెబ్బించిరి. కాని, భీతికి గల ఆధారములను వివరింపలేదు. పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు దెలిపినటుల, ఏ డెయిలీ మెయిలు పత్రిక వ్యాసమునో చదువుచో, క్రైస్తవులగు దెలిపిన సందర్భములు గనుపించును. ఇట్టి సిద్ధాంతములు తరుచుగ వెలువడుచునే యుండును. ప్రజలకు గావలసినవి నిజసందర్భములు గాని, ఊహలును సిద్ధాంతములును గావు. నూతన చట్టము సంగీకరింపనిచో, భారత శాసనసభపై ప్రచండబాధ్యత నిలిచియుండునని, క్రైస్తవులగు దెలిపిరి. కాని భారత శాసనసభ కెట్టి బాధ్యత నొనగనవును. ఈ బాధ్యతను మాత్రము నిర్వహింపలేదని నిందించుట పాడియగునా? శాసనసభ యంగీకరింపకపోయినను ప్రభుత్వమువారి చట్టమును సాగింప నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతచట్టము, వెనుకటి చట్టమునకన్నను గూడ తీవ్రము గావించబడినది. పండిత నీలకంఠదాసుగారు తెలిపినటుల, ఎంతకాలము ఇంపీరియల్ పద్ధతిని, వెట్టుబడి పద్ధతిని విమర్శనవాయువులు తొకకుండ, మూసియుంచ వీలగును? ఇతరదేశములలో నిట్టి ప్రయత్నము జరుగుటలేదు. భారతీయు లయినను, ఏ సిద్ధాంతపు మంచిచెడుగుల నయినను తెలిసికొనలేనంతటిమూర్ఖులు గారు. ప్రభుత్వమువారు సంఖ్యాబలమువలన, ప్రజారక్షణచట్టమును నిర్మించినను, అయ్యది దేశమునం దెక్కుడు అసంతృప్తిని వ్యాపింపజేయునుగాని, దానిని తొలగింపజాలదు. నిర్బంధశాసనములు అశాంతిని తొలగించిన నిదర్శనము గానరాదు. నిర్బంధములు ఫలప్రదమగు సాధనలు కానేరవు. ఇట్టిచట్టములను నిర్మించుటకు బదులు, దేశమునకు బాధ్యత గల పరిపాలనము నొనగుచో, వివిధ రకముల ప్రజలను సంతృప్తి జేందగలరు. అంతిముగాని, కార్మికవివాదచట్టము, ప్రజారక్షణచట్టముల బోలుచట్టముల నెన్ని గావించినను, ప్రజలలో బెరిగిన యనంతృప్తి దొలగిపోజాలదు. అనుభవ మీ విషయమును తేటపరచుచున్నను, ప్రాతమార్గములే అనుసరించుట, అధికారవర్గమున కాచార మయినది.

మద్రాసు : సైమను కమిషను బహిష్కారము

సైమను కమిషను బహిష్కారమును మద్రాసు నిర్వహించువలయు ననియు, తమిళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును గూడ తీర్మానముల గావించిరి. అహింసకైట్టిధంగము కలుగకుండ, ఇక్కార్యము నిర్వహించబడునని తలచెదము. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, ప్రకాశం పంతులుగార్లు భారతశాసన సభకుగూడ వెడలకుండ, ఈవిషయమై విశేషశ్రద్ధ వహించుట అనుకూలచిహ్నము. శేషటిడినము మదరాసుకార్పరేషనువారు సైమను కమిషనుకు స్వాగత మొనగు విషయమై యోచించెదరని ప్రకటించ బడినది. కలకత్తా కార్పరేషను సైమను కమిషనును బహిష్కరించుచుండ, మద్రాసు కార్పరేషనువారు బహిష్కారమును భంగపరుపనేలనో తెలియదు. వీరిందువలన ఎక్కుడు గౌరవము సంపాదించెద రనుటకన్నను భ్రమ వేరుండదు. అందుకు మారుగ, వీరు తీరని అవకీర్తిపాలగుదురు. సైమను కమిషను బహిష్కారము నిడివరకు ఆయోదించిన జప్తి సుపక్షము వారు, నేడు తమనిశ్చయమును విడనాడి, సహకార మునకు దిగుట దేశమున కెంతద్రోహమో యూ హింసవచ్చును. మదరాసు కార్పరేషను సహకారము నలుపునెడల, అందుకు జస్టిసు పక్షమువారే బాధ్యులగుదురు. నేడు జరుగు బహిరంగ సభలో వీరిచర్యలు పూర్తిగ ఖండింపబడునని యూహింప వచ్చును. డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారు, కార్పరేషను సభ్యుల సీవిషయమున మండింపచున్నారు. తాత్కాలికలాభముకొరకు, దేశశ్రేయమునకు నష్టముగలిగించుట, యశ్రస్తము. కొన్నింగు పోస్టు ప్రతికప్రకారము, సైమను గారు రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము నయినను నొసగక, దానికి గూడ అంతరములను సూచించెదరని తెలియుచున్నది. రంగూనులో నుప న్యసించును, అనుమానమును వదిలి సహకారము ను చేపట్టవలయు నని సైమను గారు నలహించిరి. బ్రిటీషువారందరును ప్రేమపూరితులై యున్నారని నుడివిరి. కాని, లా ఆర్డరులను ట్రాన్సుఫరు జేయగూడదనియు, జ్యూరీ పద్ధతి అనుకూలము గాదనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండవలయు ననియు, బర్మా యూరపియను వాణిజ్య సంఘమువారు కోరియుండిరి. ఇది ప్రేమకు నిదర్శనము గాబోలు. సైమను కమిషనువలన, హిందూ దేశాభిలాషలు తీరునని భ్రమపడువా రుండజాలరు. అట్టితరీ, బహిష్కారమును విచ్ఛిన్నము గావించుటకు జప్తి సుపక్షమువారు పూననేలనో తెలియదు. వీరిని ప్రేరేపించిన హేతువు లెవ్వి యయినను, మద్రాసుపాడులు బహిష్కారమును జయప్రదముగ నిర్వహించి, సైమను కమిషనుతో ఈ రాష్ట్రము నకు నిమిత్తములేదని నిరూపింతురనియు, ఇతర రాష్ట్రములవలె, మద్రాసు రాష్ట్రము గూడ ఆత్మ గౌరవమును కాపాడుకొను ననియు నమ్మెదము.

లా రెన్సుగారడి

ఈమధ్య లా రెన్సు అను విచిత్రపురుషుడు, వివిధ దేశములను దిగ్భ్రమ చెందించుచున్నాడు. వీరు

లాహారులో కనుపించిరనియు, పిషావరులో కను పించిరనియు, ఆఫ్ఘని స్థానమునకు వెడలిరనియు, వెక్కువదంతులు ప్రబలెను. వీరుగత యుద్ధమునందు ప్రాముఖ్యము బడసిరి. ఇట్టి ఉద్యోగి సామాన్య వైమానికుడుగ తిరుగ నేలనో దెలియకున్నది. లా రెన్సు గారు, “షా” అనుపేరుతో వ్యవహరించిరి. వీరిటీవల ఇంగ్లండుకు బోయినప్పుడు, నౌకలో రహస్యముగ బోయి, రహస్యముగ నోడ దిగియుండిరి. కాని రిపోర్టరు లొకరు వీరిని గుర్తింపగ, తమపేరు స్మిత్తు అని చెప్పిరి. ఇది వీరిమూడవపేరు. పాపము వీరిని పలు పురు వెంబడించిరి గాని, ఎట్టెట్టులో తప్పించుకొని నొకయింటిలో దూరిరట, ఇంతదావరికమేల యని, లండను డెయిలీ న్యూసు ప్రతిక అడుగుచున్నది. ప్రపంచమంతయు, వీరిచర్యల గూర్చి వితర్కింప వలసిన యవసర మేల గలుగవలెనని, ఈ ప్రతిక దెలిసికొనగోరుచున్నది. కాని, ఇందు కింతవరకు సమాధానము వెలువడలేదు.

వాతావరణము

యూరపునందు కనివిని యెరుగని శీతగాలి చెలరేగుచున్నదనియు, దేశములు మించుతో కప్పబడి యున్నవనియు, సామాన్యజనులకు చాల నష్టము గలిగించుచున్నవనియు, వార్తలరుదెంచుచున్నవి. యూరపునందే గాక, హిందూదేశమునందలి వివిధ భాగములలో గూడ తీవ్రమగు చలిగాలి వీచుచున్నది. పంటలు పాడగుచున్నవి. నదులు మంచుచే గప్పబడుచున్నవి. పాశ్చాత్యదేశపరిస్థితులు హిందూ దేశమునందును వ్యాపించుచున్నవి. చెన్నపురిలో గూడ అకాలపు వర్షము లిపుడు ఎక్కువగ గురియుచున్నది. శీతగాలి వీచుచున్నది. కొంతకాలము క్రిందట, పాశ్చాత్యదేశములందు దుస్సహ మగు వేడి ప్రబలియుండెను. ఇప్పుడు హిందూదేశమునందు దుస్సహ మగు చలి వ్యాపించుట, కాలవైప రీత్యము.

శాసనసభల జీవితము

శాసనసభల జీవితమును మెంచు విషయము ఆలోచనలోనున్నదని, విటరులునుగారు కామన్సు సభలో నుడివిరి. ఇట్టియాలోచన సభల మగు ననుటకు సందియములేదు. ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించి, సైమను కమిషనుతో సహకారము నలుపుచున్నవాడు, ఎన్నికలభయము లేక హాయిగ కాలము గడపవచ్చును. ఓటరుల యభిప్రాయము వెలువడకుండ నివారించవచ్చును. ప్రస్తుతపు సెలెక్టు కమిటీలే, జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీతో సంప్రతించు నని తలంపవల దనియు, వేరు సభ్యులుండవచ్చుననియు, విటరులునుగారువలికిరి. ఇందు మూలమున, ఇంగ్లండుకు బోవచ్చునని యువ్వి ఘోరుచున్న సెలెక్టుకమిటీ సభ్యులకు ఆశాభంగము కలుగకమానదు.

హిందూ దేశపు రైల్వేలు : భారతీయోద్యోగులు

హిందూదేశపు రైల్వేలు 1927-28 సంవత్సరమున ఎటుల వ్యవహరించెనో చూచిన ఆశాభంగము కలుగక మానదు. భారతీయోద్యోగులను నియమించు విషయమున, రైల్వే పరిపాలకు లింక ను వెనుకడుగు వైచుచున్నారు. స్టేటు రైల్వేలలో

నియమించబడిన భారతీయోద్యోగుల సంఖ్య కొలదిగ పెరిగినను, కంపెనీ రైల్వేలలో వీరి సంఖ్య 160 కి 66 నుండి 48 కి తగ్గెను. ఇంత తగ్గుదలకు, రైల్వే కంపెనీల విముఖతయే కారణ మని ఎంచవచ్చును. రైల్వే ప్రమాదము లధికమగుటబట్టి, రైల్వే పరిపాలనము స్వావస్థితి జూపుట లేదని, చెప్పవచ్చును.

బీహారు గవర్నరుపదవి

ఎటులయిననేమి, సర్ హ్యూజ్ స్టిఫెనుసను గారి స్థానమున, సిప్రునుగారను యూరపియను సభ్యుడు గవర్నరుగ నియమించబడెను. ఇయ్యది సహజముగ డుమ్రూక్ మహారాజుగారికి చెందవలసి యుండెను. కాని, వారు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చుటచే భారతీయు డీ పదవి నాక్రమించుస్థితి తప్పిపోయెను. భారతశాసనసభలో డుమ్రూక్ మహారాజుగారి రాజీనామా కేమికారణము గలదని, వత్స లడుగబడెను గాని, కేరారుగారు తమకు దెలియ దనిరి. కాని, ప్రజల కీవిషయమై గల యనుమానములను నిరాధార మని ఎంచ వీలులేదు.

ఆఫ్ఘను పరిస్థితులు

ఆఫ్ఘను పరిస్థితుల గాంచిన, అమనుల్లాగారు గావించిన ఉపకారముల నన్నిటిని, హబిబుల్లాగారు తుడిచిపెట్టుచున్నట్లుల గనుపించును. బాలికలకే గాక బాలురకుగూడ విద్య పనికిరాదని చెప్పి వీరు పాఠశాలలను రద్దు జేయు చున్నారట. మీదు మిక్కిలి అమనుల్లాగారిని విగ్రహ రాధకుడని నిందించుచు, రాజమందిరము లోని విలువగల వస్తువుల నన్నిటిని ధ్వంసమొనర్చుచున్నట్లుల అగౌరవీయతెను ప్రెస్తు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి పరిపాలనమును కాబాలు ప్రజలు చిరకాలము నహించెద రని తోచదు.

నిరాకరించుట

నైహూ రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు పరికించిర్పాపరికించినచో ఎట్టిచర్య దీసికొన దలచిరని, బెంగాలు శాసనసభలో నడుగదలచిన ప్రశ్నను అధ్యక్షుడు నిరాకరించెను. ఇట్టిప్రశ్న నడుగుట కేల యధికారము లేదో తెలియదు. శాసన సభాధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారి కేనంగతి జెప్పకుండ కాపాడిరి. కాని వారియభిప్రాయ మేమియో తెలిసియే యున్నది. సైమను కమిషనుకు బంపిన విజ్ఞాపనబట్టి, వీరి నంకుచితాభి వాదములను గ్రహింపవచ్చును.

బొంబాయి కార్మికవివాదము

బొంబాయిలో కార్మికులకును యజమానులకును మధ్య ఓడంబడిక గుదిరెనని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. ఇది స్థిరమగుచో బొంబాయిలో కార్మికవివాద మంతరించు ననియు, భావిపరిణామము శాంతముగ నడుచుననియు నిర్బంధములతో నిమిత్త ముండదనియు విశ్వసించవచ్చును.

ప్రకటన

మ-రా-రాష్ట్ర, ఆరాధ్యుల మూటయ్యగారిని సామర్లకోట యందు మా ఏజం గా 21-1-29 తేదీనుండి నియమించి యున్నాము. దయయించి చందాదారులు వారికి చందాలను ప్రతినెల 5 వ తేదీలోగా చెల్లించి రక్షింతును పుచ్చుకొన ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు.

అమ్మ తండ్రినూ పిల్ల, బాబులూ = ముగ్ధురాలు

విదప గవర్నరుగారు స్టేషనుకుపోయి యున్నట్లు ప్రత్యేక
కలైలుతో నెక్కి పొందూరునకేగిరి. పొందూరులో నిన్న
రాత్రి అగ్నిమాంకమునకు పాల్గొనిన వారందఱును నేర్పరుకలవడి
బాహుళ్యమున నిన్న గవర్నరుగా లేగిరి, ఈలోకమున గవర్నరుగా
రు ఇచ్చాపురమున

పంపిణీ వార్షికము సంక్షేపములు రు 1-8-0
అ. డి. నె. - N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నరసింహ
M. A. బ్రహ్మనింగు కాలేజీ, రాజమండ్రి. 47

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ
తీర్మానములు

(నవ్వీయవిభాగం)

ఈ నెల ౭-వ తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు
వెజనాడలో శ్రీమద్దా విలాసమునందు శ్రీదేశిభక్త కొండ వెం
కటప్పయ్య పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర
కాంగ్రెసు సంఘసభయందు చేయబడిన తీర్మానములు:—

నిర్మాణ కార్యక్రమము

ఈ సంవత్సరము మార్చి నెలముందుగా ఆంధ్రరాష్ట్ర
మొత్తమీద 25000 కాంగ్రెసు సభ్యులకు చెర్వులను నిర్మింప
నియు, రాష్ట్రములో కాంగ్రెసుకు విదీవిగా ప్రచారము జరు
పుటగాను రాష్ట్రము మొత్తమునందు 25000 లు వనూ
లు చేయబడునట్లు, అందులో 100-కి రు 10 చొప్పున రాష్ట్ర
కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపుటను తీర్మానించడమైనది.

అభివృద్ధి కార్యక్రమములను ఆంధ్రరాష్ట్ర
కాంగ్రెసుసంఘము యీ సంవత్సరమునకు రు 500 యిచ్చుటకు
తీర్మానించడమైనది.

కల్లు సారాపాటల నిషేధము

కల్లు సారాపాటలలో పాలుకాడలకు బోధించి పాట
లు పాడకుండ బహిష్కరింపజేసే కార్యక్రమమును గూడ మ
ద్యుపాసనపేక్ష కార్యక్రమమును వ్రాయబడిన అభివృద్ధి కార్య
కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారి
కి యీ సభవారు సూచించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశమున రాబోవు కల్లు సారాపాటలను బహి
ష్కరించుటకు తగు ప్రయత్న ప్రచారము లానవించవలయున
ని ఆంధ్రసహజములను హెచ్చరించుచున్నారు.

సైమన్ బహిష్కారము

1. మదరాసుకు సైమన్ కమిషన్ వారు వచ్చినపుడు
మదరాసులో వారతాళము సభలు జనపుటకుగాను మదరాసు
ఆంధ్రకమిటీవారు తగు ప్రయత్నములను పంపవలయును.

2. ఇతర జిల్లాలకు వారువచ్చు స్థలములలోగూడ ఆయా
కాంగ్రెసు సంఘములు వారతాళములు సభలువగైరాలను జరప
వలయును.

3. సైమన్ కమిషన్ బహిష్కారపు కార్యక్రమమును
కాంగ్రెసు సంఘములు నిర్వహించునపుడు ప్రభుత్వమువారు
నిషేధపుట త్రవ్వలను. బహిష్కరించుటకు ప్రజలు వానినెల్లం
ఘించవలయునని తీర్మానించుచున్నారు.

స్టేటు కాన్సిలు, అసెంబ్లీ మద్రాసు శాసనసభలలోని
కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యులు జిల్లా
కాంగ్రెసు సభ్యులు యావత్పండి విధిగా నిషేధపుట త్రవ్వ
లను ఉల్లంఘించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచు
న్నారు.

5. సైమన్ బహిష్కారము జరుగవలయుగ కొనసాగు
టకు తమిళ కాంగ్రెసుసంఘ ప్రతిఘటనతో సహాపించి కార్య
క్రమమును నిర్వహించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ
వత్తును యీదిగున ప్రతిఘటన యెన్న కొనడమైనది.

1. బులుగు సాచిబుమార్రి
2. కాశీరాధుని శాగ్వేరరావు
3. డాక్టరు భగీరాథ శర్మ సీతారామయ్య
4. టంగుటూరు ప్రకాశం
5. వి. యల్. కామ్రెడ్డి
6. గాడిచర్ల వారివర్మోత్తమరావు
7. ఏ. రంగనాథమొదలియారు
8. వేమవరపు రామదాసు
9. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు
10. యామినపల్లికలకమ్మ
11. జి. వి. పున్నయ్యకామ్రెడ్డి
12. డాక్టరు బ్రహ్మకొత్తూరు నాట్రమ్మయ్య
13. అయ్యదేవర కాశీశేఖరరావు
14. వేన్నెటి సత్యనారాయణ
15. గడ్డ రంగయ్యనాయుడు
16. సామి వెంకటాచలంబెట్టిగార్లు

గాంధీమహాత్ముని సంచారము

గంధీ మహాత్ముడు ఆంధ్రదేశ సంచారము కొనడి
కాముతో రానున్నదగాన ప్రతిజిల్లాలోను ఖడ్గరునిధిగాను
వారికి పనుర్పించుటకు తగినసామగ్రిని విస్తారముచేయుటకును,
వారిని సత్కరించుటకును మెరుగే ప్రయత్నములు జరుపవలయు
నని యీ సభవారు కోరుచున్నారు. ఆయా జిల్లావారు
మహాత్ముని ఆహ్వానించు కేంద్రములను ముందుగా నిర్ణయించి
ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీనాడు అభివృద్ధి చరకాసంఘము
యొక్క ఆంధ్రకాఖిసా, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు
తెలపవలయును.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము
ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యుత్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన
మును తెలిసికొనకోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రపటము

అభివృద్ధి కార్యక్రమములను కోరినటుల భా
షాప్రయోగ ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును సూచించునటువంటి
దేశపటమును తయారుచేయుటకు అవసరమైన వివరములను
తెలుపుటకు తీర్మానించడమైనది.

గుడివాడ సేవాశ్రమము

గుడివాడ సేవాశ్రమము తాలూకా బాకీవివరములపై అభి
వృద్ధి కార్యక్రమములను ప్రాసంగికము చేయవలెను. ఇంతవర
కును విచారించుట కేర్పాటు చేయబడిన శ్రీ యు. త
బులుగు సాచిబుమార్రి గారు మార్చి 20
తేదీనాడు వాడుకాకోరినందున దానిని అంగీకరించుటకు
పై సంఘమువారిని కోరడమైనది.

కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల రిసెటిల్ మొంటు

కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల రిసెటిల్ మొంటు సంబంధమున
ప్రజల ఆసక్తిని నివారణనిమిత్తము చెన్నపురి కాపనసభవారి
వలన ఎన్నుకొనబడిన ఉపసంఘమువారియెదుట ప్రజలసాక్షు
లను సీతీగతులనుగూర్చి చక్కగా తెలుపుటకు అవసరమైన
సాక్ష్యమును ఇప్పించుటకు యీ క్రిందివారిని నియమించుచు
నివారణసంఘమువారు బహిష్కరణకు సాక్ష్యమును తీసికొన
వలయుననియు, ఆ సాక్ష్యముమీదనే తమ నిర్ణయములను నిర్ణా
పించవలెననియు తీర్మానించడమైనది.

1. వేమవరపు రామదాసుగారు (అధ్యక్షులు)
2. అయ్యదేవర కాశీశేఖరరావుగారు, కార్యదర్శి
3. కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు,
4. డాక్టరు వట్టాభి సీతారామయ్యగారు,
5. టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు,
6. మాగంటి బాపిసాముగారు,
7. ఆ. గోవిందాచార్యులుగారు,
8. కామరూ వెంకటాచలంబెట్టిగారు,
9. గొల్లపూడి సీతారామకామ్రెడ్డిగారు,
10. తెన్నేటి సత్యనారాయణగారు,
11. కళా వెంకట్రావుగారు.

కార్మికసంఘములు

ఆంధ్రదేశమునందు కార్మికసంఘములు శీర్షికచేయుటకును,
కార్మికల పరిస్థితులను చక్కజేయుటకును, యజమానులకు కార్
మికలకు మధ్యకలగు వివాదములలో యుద్ధియలకు గల కష్ట
నివారణల నరసి వాటికి నివారించజేయుటకై తగు ప్రయత్న
ము లానవించుచుండుటకును యీదిగునవారి నుపసంఘముగ
నియమించడమైనది.

1. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు
2. మతం చాలసుబ్రహ్మయ్య గుప్తగారు
3. జి. వి. పున్నయ్యకామ్రెడ్డిగారు
4. ఆ. గోవిందాచార్యులుగారు కార్యదర్శి
5. తెన్నేటి శ్రీకృష్ణారావుగారు
6. చాను క్రిష్ణకమరావుగారు.

ఇంకను మరికొందరిని కేర్పూకొని పనిచేయుటకు వైవా
రికధికార మొసంగబడినది.

సావర్కారుగారి ప్రశంస

దేశభక్త గంగయ్యదగు శ్రీ విశాఖక రావు సావర్కారు
గారికి ప్రవాసకేతన పరిమితి గడిచిన పిమ్మటగూడ ప్రభుత్వ
మువారు స్వేచ్ఛకొనగక, ఎట్టి కారణముల
తెలపకయే అక్రమముగ మరల రెండు ఏండ్లు
ప్రవాసమునందుంచుటను యీ సభవారు తీవ్రముగ నిరసిం
చు చేరదీసి ప్రతిఘటనకు నిట్టి సిరికి గురియైన సావర్కారు
గారికి సావధాని వర్తమానము నంపుటకు యీ సభవారు
అధ్యక్షుని కోరుచున్నారు.

బాలీయపతాకము

అభివృద్ధి కార్యక్రమములను హిందూస్థానీ సేవాదళ మహాసభయం
కు తీర్మానించబడినటుల బాలీయ పతాకమును ఎల్లెడల స్థా

పించుటకును ప్రతి నెల ఆఖరు ఆదివారమున పతాకము వద్దకు
ఎల్లరిని కూడదీసి బాలీయకీర్తనలను పాడి వందనము చేయుట
కును సభ్యులందరిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

శరీరవ్యాయామము

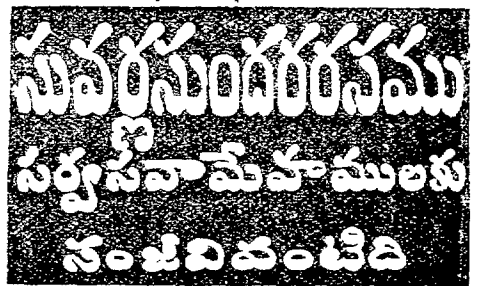
ఆంధ్రదేశమునందలి యువకు లెల్లరు శాస్త్రవద్ధులని
శరీర వ్యాయామమును చేయుటకు ఆఖరాదాలను స్థాపించవలయు
నని యీ సభవారు ఆంధ్రమహాజనులను కోరుచున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కార్యసాహసము పెంబుటకు సు
బంధించిన కాపనమును గావించుటలో ఆంధ్రదేశమున విభా
గించి ఆంధ్రరాష్ట్ర విశ్వవిద్య భంగము కలిగించినందుకు యి
తించుచు, యీ విషయమున గవర్నరుమెంటువారు గావించిన
కఠిన్త్రుతి నీ సభవారు గర్హించుచున్నారు.

ఆప్తసాసనము

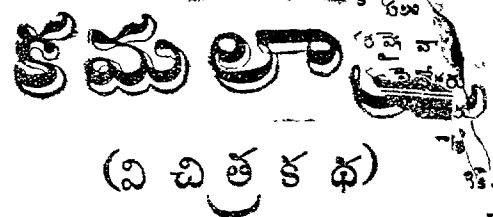
ఆప్తసాసనములోని కలవరము సందర్భములో బ్రిటిషు
గవర్నరుమెంటువారు యెట్టితోక్యమును కలిగించుకొనగూడ
దనియు, ఎవ్విధమున జోక్యమును కలిగించుకొన్నను దేశమునం
దెవరును గవర్నరుమెంటుకు యెట్టి తోడ్పాటును చేయకూడదని
యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఎటువంటి సవామేహములైనను గురుత్వము, ఇకాజిక స్వ
తవసంపరం. వోరుకట్టుట మొదలైన దుర్మాయముల లేవు. అనే
కును వాటి మెచ్చియున్నారు. 80 ఏండ్లు వైద్యమున అను
భవముగల డి॥ శే॥ వేమూరి సుందరకామ్రెడ్డిగారిచే కనిపెట్టబడి
నది. వాడు విధము మందుతో పంపబడును.

వెల 50 మాత్రము రు 5-0-0.

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్ (కృష్ణా.)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా

రాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ,

రాయనం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు

ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల

యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ

శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు

ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,

ఏ. ఏ.

7, తంటశెట్టి వీధి మదరాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

హాకీ, ఫుట్ బాలు పందెములు

కర్నూలు 8-2-29 జట్ల పోలు మహారాజాగారి రజిత పాత్రల బడయుటకు వందెములు జరిగెను. కడవనుండి దరఖాస్తు చేరా లేదు. బల్లారినుండి దరఖాస్తు వచ్చెనుగాని బాలురు వందెమునకు రాకరి. అనంతపురమునుండి వై. యం. ఐ. ఏ. సంఘమువారు వచ్చి హాకీ వందెమున రజితపాత్రను కర్నూలు జింఖానా సంఘమువారికి పంపించిరి. అనంతపురము కాలేజి టీమావారు కర్నూలు జింఖానా సంఘము వారిని వందెమున గెలిచి రజితపాత్రను సంపాదించిరి.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూమతోపన్యాసములు

ఫిబ్రవరి, 8-త్రీ త్రీ భక్తానంద స్వామిలవారు, 2, రికోజులకింద మాయూరు విచ్చేసి బోనుహాలునందు 'హిందూమతోపన్యాసము' నిచ్చుచున్నారు.

ఉత్సాహములు మిక్కిలి యుక్తి పురస్కరముగన, అమోఘ నాకర్షకముగను ఉన్నది.

యస్. రావుగారు

మొనూరు వాస్తవ్యులగు యస్. రావుగారు నిన్న సాయంత్రము హిందూమతోపన్యాసము చేసి, బందరు లేడిస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్బువారి సహాయము ఒక 'చాచా' క్రడర్పనము నిచ్చి యుండిరి. క్రడర్పనము మిక్కిలి యద్భుతముగనుండి, రావుగారి ప్రకటిత కేసులును ధృవపరిచెను.

ఆరోగ్యవారము

బందరునందు 'ఆరోగ్య' వారము యానెల 18 న కార్యమునందు బోనుహాలునందు ప్రారంభమగును. క్రడర్పనమునకు తన ఏర్పాటులు బహుమన్నది.

బందరు తాలూకాబోర్డు

బందరు తాలూకాబోర్డువారి యెన్నికలను (అనగా ఓట్లు లెక్కించుటను) నిల్వకు జిల్లాజడ్జిగారిచే యియ్యబడిన ఇంజక్షన్ ఉత్తరువు, మొన్న సాయంత్రము విచారణ జరిగిన మీద రద్దుచేయబడినది తెలియుచున్నది.

కోర్టువారి ఉత్తరువుపై అప్పీలు చేయబడునని తెలియుచున్నది.

అనంతపుర మహిళాసభ

కాలేజి భవనమునకు మికారి

స్త్రీలకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమయి నట్టిర్చి, వారిలో ఆసక్తి కలిగియున్నట్టిర్చి ఒక కార్యక్రమము లేడిస్ క్లబ్బు నందు ప్రవేశపెట్టెను. సమీపములో నుండు నుండర స్థలములకును, స్థూలములకు ఇతరముఖ్యస్థలములకును సెలకొక సారి మిక్కిలి విస్తృతముగా ఏర్పరచబడినది.

బహుగత శనివారపు మికారి

తమండల కళాశాలకు గత శనివారము మికారి వెళ్ళి తిని, ప్రసన్నులగా, కాలేజీలోని వివిధ విషయములను చక్కగా బోధించుటకు కొన్ని కార్యక్రమములకు ప్రదర్శనము చేయబడుటకును ఏర్పరచి, క్లబ్బు మొదలగుటకు స్వాగతమునగా, నుమారు 80 మంది స్త్రీలు శాటి మధ్యాహ్నము కాలేజీకి వెళ్ళిరి. మొదట భవనము నందలి పీఠించి వచ్చి ప్రకృతి కార్యక్రమమున ఒక ఘంటనేపు నిలిచిచూచిరి.

కాలేజి భవనము నద్దనున్న తోటనుచూచి ఇంతుకార్యక్రమంబునకు ప్రదర్శనమును కళాశాలములో పీఠించిరి. వృక్ష కార్యక్రమమునకు పంపించిరిన విషయములు ప్రయోగముగాను బొమ్మలు వ్రాసియు వారికి బోధింపబడిన. మనుష్యకారిత కార్యక్రమము, చిత్రములతోనూడి చక్కగా బోధింపబడిన.

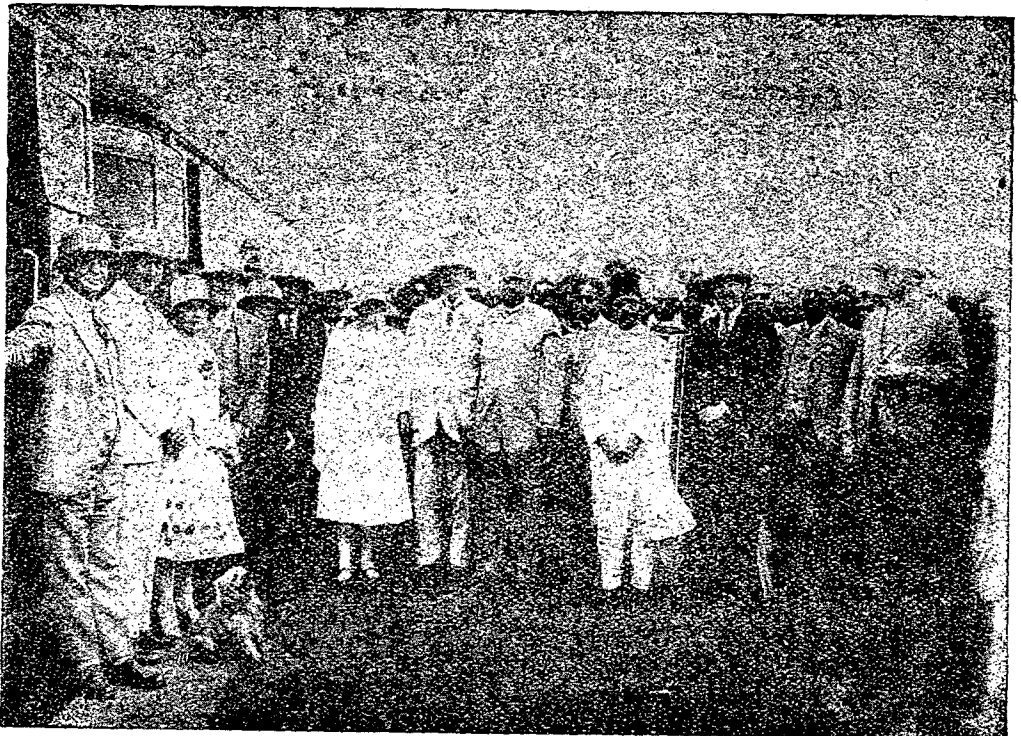
చరిత్రక విషయములు

చరిత్రక విషయములను గురించి వారు గొంపోబడిరి అక్కడ పటముల మూలమున లేటి ప్రపంచ రాజకీయసిద్ధి వివిధ ఖండములలో జరుగు చూపులు తెలియచేయబడినది.

సిడద వోలు - నర్సాపురం రైలు

గవర్నరు గోపన ప్రభుత్వగారు 3-వ లేడిస్ యీ నూతన రైలుమార్గమును తెరచిరి. గారు లివరు లాగుట గాననగును. (ఫి. ఎ. ఎ.)

రైలు మార్గము ప్రారంభోత్సవమున కేటించిన ప్రముఖులు—వాదనుగారు (ఎడమ), గారు (మొనూరు రైలు ఏజంట్), డి. బి. పి. సి. ఎతిరాజులనాయుడుగారు, హమీదుఖాను డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు మున్నగువారు గలరు. (వై. ఫో. బి.)

తర్వాత కొంత విరామముచేసి మొదలైన పెద్దగ డిజిల్ వారికి లేడిస్ క్లబ్బు గౌరవ కార్యదర్శి శ్రీమతి బామెర్ల కమలకర్మగారు, ఫలాహారపు విందానంగన.

తర్వాత కసాయన కార్యక్రమములోని కొన్ని వింతలు ప్రదర్శింప బడిన. రంగులు, బెల్లూనులు, అద్భుతములు మొదలగు వానిలో వింతలు చూపబడిన. తర్వాత వర్షావిజ్ఞాన కార్యక్రమము విద్యుద్దీపములు, టెలిఫోన్, ఎలక్ట్రీక్ గ్లాస్ డియంట్ హీటు, ఉరుము, మెరుపు, మొదలగు వింతలు ప్రయోగముగా బోధింపబడిన. స్త్రీలందరు చాలా ఉత్సాహముతో చూచి సంతోషించిరి.

రాత్రి 7 గంటలప్పుడు కాలేజి అధికారులకు వందనము సమర్పించి, వారందరు వెడలిపచ్చిరి.

(ఒక విలేఖరి)

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిట్టివలస మిల్లున మ్యే

సమ్యే కారణముగా సాగుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రముఖులు తాముకలెము వహించిరి. ఈ సమ్యేకు ముఖ్యమగు కారణములు సంగ్రహముగ నిట వివరింతును. చిట్టివలసమిల్లు పూర్వము మనామూడియ వర్తికులకింద నుండెను. ఆ కంపెనీ ముగియగనే పనివాండ్లు సెల్లిమర్ల పోయియుండిరి. ప్రస్తు

తమన్న దొరలకంపెనీ ప్రారంభించబడగనే కంపెనీ క యగు సైమునుగారు సెల్లిమర్ల పనివాండ్లను మరల వా చిరి. పనివాండ్లు సెల్లి మర్లలో పనుపాయములు చా యు రామనియు నిరాకరించిరి. అంతకంటె పడుపా చూపుచునునియు, జోనను నిర్దుమనియు స్వగ్రా మిగుండెచ్చుచుగాన రమ్మనియు సైమునుగారు వాగ్దా పిలచిరి. పనివాండ్లు వచ్చిరి. వచ్చినప్పటినుండియు 2 వాడు తొందరచేయుచురాగ రెండవత్వరము ఆరుమా "సకే యిడిగో అదిగో" అని సమ్మించుచు సైమునుగారు పనివాండ్లు జిక్కి పై అధికారిని కలియగా గత సం నకు అజాబించియున్నది సంక్రమణమునాడు పనివాం నిరాకరింపబడిన. వెంటనే సమ్యే ప్రారంభమయ్యెను. ముఖ్యమగు విషయమేమన ఒకరి ప్రాప్త్యానుగా తెమ్మకోరికలు" కాని సమ్యేకు కారణముకాదు. అ త్మచేకరించునపుడు, స్వాధీనిచారణ చేయకుండునడ రాధారములేని పనివాండ్లకు సమ్యేకాక మార్గమేవి సమ్యే నిక బలవరముటకు ఒకసంఘ మేర్పరచబడి; ఘనమునకు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి శ్రీ తెన్నేటి ముగా కార్యక్రమంగను శ్రీ తిగుమర్తి రామస్వామిగ కార్యక్రమంగను విన్నకోలు జగన్నాధనప్రగాడు కోక ఎన్నుకొనబడిరి.

సమ్యేకు కారణముగా పనిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. సమ్యేకు రులు చలింపరైరి.

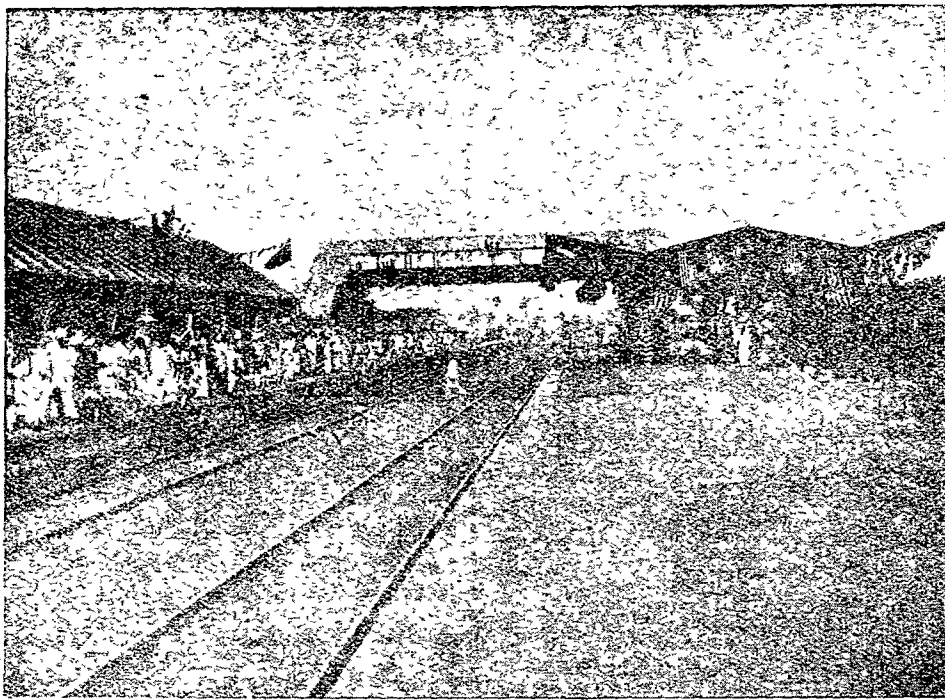
ఖాను గారు, ర్యవారి హాస్యం లకలపని యముల నముచేసి గోనకుకు సములై గడపిరి. కమణము డ్రకోరిక ని, ఇందలి ని, గొం ధికాడలు ధకు ఇత రి మొన్న డి. ఆసం విశ్వనాథ య ఉపా ధిపతిగను యముతో

నిడదవోలు - నర్సా పురం రైలు

చక్కగ నలంకరింపబడిన నిడదవోలు రైల్వేస్టేషను.

(పె. ఛా. బి.)

నిడదవోలు రైల్వేస్టేషను సంపూర్ణదృశ్యము.

(పి. ఎ. ఎ.)

సమైక్యంగా మూడు వేలకు పైగనున్నాయి. వీరికి చందా ధనముగాని యితర సహాయముగాని రేపియములేదు. వందల ప్రముఖులేగాక దేశవాసులు, ధనికులు ఉపేక్షనహించవలసిన యదనుకారు సహృదయులగు దేశీయుల సహాయధన మును

హరింపబడుచున్నాడు ఇతని విషప్రయోగమువలన తనభార్యయేకాక, ఒకమేక, ఒకవంధిమాడ మరణించినవట. ఈయన విజయనగరము నందలి యువజనపంపు సభ్యుడుగను, ఆసంఘ పత్రికాయగు లలితకు కొంతకాలము సంపాదకుడుగను యుండును.

ప్రబలముగా నాడు దురాశేషులను దుర్బలులను కాపాడ మానినేసి అధర్మమునకుగడంగి అసహాయులగువారి నందరని బాధించి వారి సంపదలను కొల్లగొనినపుడు భగవంతుడు వారి! పంపించి ధర్మమునే కాపాడుచున్నాడను భిన్నయను కొంతకాలముతో పరికించినచో మనకుబాగుగా విశితముకాగలదు ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందంతట ధనికులు వీడలులేక యజనులు పనివాండ్లు అను రెండుతెగలుమాత్రమే కలవు. ఈ రెండుతెగలకును సంఘర్షణము చాల ప్రబలముగా నున్నది. మాపులు భగవంతుని భగవన్నీయమములనుగూడ మరచిపోయితి సత్యమునే యాపటము బాగుగా తెల్లించియున్నది. సైజు 14 " X 20" నెల రు (2-0-0) రెండురూపాయలు.

వాతావరణస్థితి

1929 నం: ఫిబ్రవరి నెల 5-వ తేది మంగళవారము

ఉష్ణోగ్రతలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో సగటు ఉష్ణోగ్రత	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షపు	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు జరియు వర్షపు	
గోపాపూర్	75	65	+	1.1	+	0.8
విశాఖపట్టణం	78	68	...	0.7	+	0.1
కాకినాడ	79	68	+	0.1	—	0.2
మచిలీపట్టణము	79	67	...	1.4	+	1.1
కర్నూలు	82	69	+	0	—	0.1
బళ్లారి	87	69	0.5	0.5	+	0.4
ఆనంరవూరు	0.1	0.2	—	0
కడప	86	74	...	0.8	+	0.4
నెల్లూరు	88	72	...	1.4	—	0.8
మద్రాసు	85	71	4.9	8.8	+	8.8
కడపూరు	85	78	1.9	2.0	+	0.8
నెల్లూరు	85	63	0.2	0.4	—	1.1
నెలము	90	72	...	0	—	0.4
కోయంబుత్తూరు	87	69	0.1	0.3	—	0.4
తిరుచనాపల్లి	92	78	...	0	—	0.9
కాగపట్టణము	88	74	0.2	3.1	+	0.8
మధుర	91	75	...	0.4	—	0.2
పాంబన్	84	76	...	0.2	—	2.0
పాలంకోట	0.8	0.8	—	0.7
తిరువేండ్రము	86	76	0.1	0.3	—	0.1
కొచ్చిన్	85	77	...	4.8	+	4.0
కాలికట్టు	91	74	...	0	—	0.4
మంగుళూరు	86	72	...	0	—	0.1
బెంగుళూరు	82	65	...	0.7	+	0.4
మెర్ కాడ	77	59	0.1	0.1	—	0.1
కాడపూర్	—	...
...	44	54	0.1	6.0	—	...

గత చినుము

0.1

ట్రానుగ
రా.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వనూలు ధేయట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దారు	24-0-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	14-4-0	కల్దారు	12-0-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	7-7-0	కల్దారు	6-4-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	2-9-0	కల్దారు	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	4-12-0	కల్దారు	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక	1-4-0	పాఠసంచికలు సంచిక 1-3	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (నచ్చితమానపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకావ్య వివరములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వఱకు) క్యాబింట్ లైండు విక్రయమునకు సిద్ధ ముగనవు. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 6-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువఱకున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరిఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦

2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦

3 గాంధీమహాత్మని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦

4 కమలాక్షి. (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటశివుడుగారు యమ్.ఎ.,యల్.టి. ౦-౮-౦

5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టమైనది

భారతీయ నెం.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

MADRAS & BOMBAY.

వకటన

(2046)

రోగులు స్వయంతుగ వచ్చిగాని, బాబుబాబాగారిని తోగజేయవలయు తెలుపుడు చేసినచో తోగవ్యభావము తుచ్చుకొనవలసిన మందు, వర్ణము, వగైరాలు వివరముగ పుస్తకముగ వ్రాసి పంపబడును. (నెం 3)

జాక్షరు శ్రీచాడ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

మాన సోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలకులభేదము! (ప్రాప్తుభిర్నుప్రత్యేకము) గుణమధికము!

కేరముతో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైతృకాళి కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, అపులింకలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్వాంగముల యందు బలవీర్యము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కేరము, ప్రశ్న, అశులు మొదలగువానియందు గలిగిడి సోమ్యముతో గొట్టి దేహమును మంచి ఆకృత్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారసోమ్యలను వెంటనేమోస్తును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. ఆసుభవముగల ఔషధ మగుటచేతనే వరమహాస్వక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరుకావా:—

(1073)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.